

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Analýza individuálneho herného výkonu mladších žiakov.

Diplomová práca

Vedúci diplomovej práce:

PhDr. Mario Buzek, CSc.

Vypracoval:

Bc. Michal Mičko

Praha, 2013

Prehlasujem, že som záverečnú (diplomovú) prácu spracoval samostatne a že som uviedol všetky použité informačné zdroje a literatúru. Táto práca ani jej podstatná časť neboli predložené k získaniu iného alebo rovnakého akademického titulu.

V Prahe, dňa

.....

.....

Michal Mičko

Evidenčný list

Súhlasím so zapožičaním svojej diplomovej práce k študijným účelom. Užívateľ svojím podpisom potvrdzuje, že túto diplomovú prácu použil k štúdiu a prehlasuje, že ju uvedie medzi použitými prameňmi.

Meno a priezvisko: Fakulta / katedra: Dátum vypožičania: Podpis:

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som chcel poďakovať vedúcemu mojej diplomovej práce PhDr. Mariovi Buzekovi, Csc. za patričnú trpezlivosť a veľmi cenné rady, ktoré mi pomohli spracovať túto prácu.

Abstrakt

Názov: Analýza individuálneho herného výkonu mladších žiakov

Ciele: Cieľom je zistiť technickú úroveň mladších žiakov, konkrétne percentuálnu úspešnosť spracovania lopty a zistenie pomeru medzi spracovaním lopty na mieste a spracovaním lopty do pohybu. Tiež zistiť úspešnosť následnej činnosti po spracovaní na mieste a spracovaní do pohybu.

Metódy: Empirický výskum, observačnou metódou je zameraný na kvantitatívnu analýzu kvalitatívnych znakov spracovania lopty.

Výsledky: Výsledkom výskumu je zistenie, že skúmané subjekty majú viac úspešných pokusov o spracovanie lopty ako neúspešných. Ďalej, že častejším spôsobom spracovania je spracovanie na mieste, a že úspešnosť následných činností je vyššia po spracovaní lopty do pohybu.

Kľúčové slová: futbal, herné činnosti jednotlivca, spracovanie lopty, analýza výkonu

Abstract

Name: Analysis of an individual playing performance of U13 players

Aims: The aim of the analysis is to assess technical level of U13 players, specifically the percentual success rate of collecting the ball and to identify the on-spot ball collecting and in-motion ball collecting ratio. Furthermore to find out the successfulness of the move following the on-spot collecting a in-motion collecting.

Methods: Empirical research by the observation method is focused on the quantitative analysis of qualitative features of ball collecting.

Findings: The result of the research is, that examined subjects have more successful than unsuccessful ball collecting attempts. Furthermore, the more used technique of ball collecting is the on-spot collecting and that success ratio of the following move is higher in in-motion collecting.

Keywords: football, individual gaming activities, ball collecting, performance analysis

Obsah

1. Úvod	8
2. Teoretické východiská	9
2.1 Vedecké otázky	9
2.2 Charakteristika futbalu.....	9
2.3 História českého futbalu.....	10
2.4 Pohybové schopnosti a zručnosti.....	12
2.4.1 Motorické schopnosti	13
2.4.2 Motorické zručnosti	16
2.5 Motorické učenie a osvojovanie pohybových zručností	19
2.6 Rozdelenie pohybových zručností vo futbale.....	21
2.7 Spracovanie lopty.....	24
2.7.1 Charakteristika spracovania lopty.....	24
2.7.2 Delenie a charakteristika jednotlivých spôsobov spracovania	26
2.8 Charakteristika žiackeho obdobia	31
2.9 Technická príprava vo futbale	32
2.10 Analýza herného výkonu vo futbale.....	33
3. Ciele a úlohy práce, hypotézy	34
3.1 Ciele práce	34
3.2 Úlohy práce.....	34
3.3 Hypotézy.....	34
4. Metodika práce	35

4.1	Popis skúmaných súborov	35
4.2	Skúmaný materiál.....	35
4.3	Metóda výskumu.....	35
4.4	Definícia sledovanej HČJ	36
4.5	Definícia úspešnosti a neúspešnosti prevedenia HČJ	37
4.6	Zber dát.....	38
	Záznamový blok	39
5.	Výsledky	40
5.1	Analyzované zápasy - Dukla Praha.....	40
5.2	Analyzované zápasy - Slavia Praha	50
6.	Diskusia.....	59
7.	Závery	61
	Zoznam použitej literatúry.....	62

1. Úvod

Futbal je najpopulárnejšia kolektívna hra a to nielen v Českej alebo Slovenskej republike, je masovo obľúbený na celom svete. Guľatý zázrak nazývaný futbalová lopta nájdeme aj v tých najchudobnejších častiach našej planéty a aj preto je futbal tak obľúbený. K tejto hre nepotrebujete nič len práve spomínanú loptu a chuť k pohybu. Môžu ho hrať všetci, mladí či starí, chudobní či bohatí. Maže politické názory, druh vierovyznania, farbu pleti. Futbal jednoducho zblížuje ľudí po celej zemi. Tiež výrazne vplýva na telesný vývin, na upevňovanie zdravia, na zvyšovanie zdatnosti a odolnosti, upevňuje morálne a vôľové kvality človeka.

Rovnako ako sa dopredu posúvajú technológie, tak aj futbal sa stáva modernejším. Hlavne dynamickejšim a tiež kreatívnejším, snaží sa byť atraktívnejším pre oko diváka. Aj napriek tomu, že je futbal kolektívnou hrou, tak k tomu, aby hráči na najvyššej úrovni mohli predvádzať špičkové výkony potrebujú perfektne zvládať individuálnu stránku hráčskych schopností a zručností. Hráč, ktorý chce byť úspešný na najvyššej úrovni musí byť nielen dobre fyzicky pripravený ale musí rovnako kvalitne ovládať práve futbalové zručnosti, tiež nazývané ako herné činnosti jednotlivca ďalej len HČJ. Z môjho pohľadu je chybou práve to, že po ihriskách v Česku alebo na Slovensku behá príliš málo „futbalistov“. Tým myslené, málo technický a kreatívnych hráčov. Naopak veľa trénerov si vyberá hráčov dobre fyzicky pripravených. Problém vidím už v príprave mladých futbalistov, kde je veľký dôraz kladený práve na fyzickú pripravenosť a výsledky. Práve preto som sa vo svojej práci zameral na HČJ a to konkrétne na technickú stránku, ktorou je spracovanie lopty.

2. Teoretické východiská

V teoretickej časti sa budem snažiť stručne charakterizovať futbal ako športovú hru. Ďalej definovať pohybové schopnosti a zručnosti a ich motorické učenie. Priblížiť rozdelenie a obsah herných činností jednotlivca resp. zručností vo futbale. Konkrétnejšie sa zameriam na spôsoby spracovania.

2.1 Vedecké otázky

Ktoré HČJ vo futbale poznáme? Aký je pomer medzi spracovaním na mieste a spracovaním do pohybu? Čo je to technická príprava vo futbale? Prečo je dôležité analyzovať HČJ? Aká je úspešnosť spracovania v mládežníckom veku?

2.2 Charakteristika futbalu

Futbal je kolektívna, športová, bránkova hra, pri ktorej dve mužstvá po jedenástich hráčoch a pri zachovaní pravidiel sa snažia vstreliť súperovi čo najvyšší počet gólov a súčasne ich čo najmenej inkasovať. Samotná hra sa uskutočňuje v konkrétnom zápase, ktorý je charakterizovaný určitým dejom a dodržovaním objektívne platných pravidiel. (Votík a Zalabák, 2003)

Herné zaťaženie je určené objemom, intenzitou a zložitou činností v priebehu zápasu. Výsledky analýz zápasov najlepších svetových mužstiev dokazujú, že hráči v priebehu zápasu prekonajú v závislosti na ich postavení v zostave približne 9000 – 11000 m. Súčasné pojetie hry je charakterizované neustálym zvyšovaním nárokov na intenzitu herných činností v zápase pri súčasne sa zväčšujúcej zložitosti. Inými slovami, hráč má na uskutočnenie herných činností menej času a menej priestoru. Futbal súčasnosti je stále náročnejší aj z psychického hľadiska. Hráč musí pohotovo reagovať na neustále sa meniace situácie, rýchlo sa rozhodovať a tvoriacim spôsobom individuálne alebo v spolupráci s ostatnými spoluhráčmi riešiť herné úlohy. (Votík, 2005)

V priebehu hry sa striedajú úseky, kedy má mužstvo loptu pod kontrolou a úseky, kedy nie je v držaní lopty. Z tohto hľadiska rozlišujeme v hre dve základné fázy – útočnú a obrannú.

Z fyziologického hľadiska kladie futbal vysoké nároky na nervové a humorálne regulačné systémy, nimi je pohybová činnosť hráča riadená.

Zaťaženie v zápase rozvíja predovšetkým vytrvalosť v rýchlosti, výbušnú silu svalov dolných končatín a koordináciu, prevažuje aeróbná energetická premena nad anaeróbnou. Strata hmotnosti po zápase je rovná 1- 3 kg. Teplota tela sa zvyšuje o 2°C. Priemerná tepová frekvencia v priebehu zápasu je 165 – 175 tepov za minútu. (Fajfer, 1990)

Z psychického hľadiska kladie futbal veľké nároky na rozvoj osobnosti hráča vzhľadom k požiadavkám výkonu pri zápase, na rozvoj schopnosti súťažiť, na reguláciu stavov podmieňujúcich podanie maximálneho výkonu. Je prirodzené, že aj ďalšie aspekty v tejto oblasti rozhodujú o úspešnosti jednotlivca a kolektívu. Vo voľnej oblasti ide o prekonávanie subjektívnych a objektívnych príčin v priebehu zápasu, schopnosť regulovať voľné úsilie. (Navara a Buzek, 1986)

Charakteristika tejto hry potvrdzuje jej náročnosť, zložitosť a rôznorodosť. Preto len vysoko náročný, všestranný a vedecky podložený tréningový proces, spolu s výberom vhodných adeptov, nám môže priniesť trvalé zhodnotenie systematickej práce s futbalovými talentami. (Lanči, 1987)

Požiadavky na súčasný futbal sa stále zvyšujú. Musí byť divácky príťažlivý, atraktívny aj efektívny z hľadiska očakávaného výsledku. Keď si futbal chce zachovať svoje súčasné postavenie najväčšieho športového zážitku na svete, musí demonštrovať pozitívne znaky hry. Vysloviť presnú definíciu a charakterizovať pohybovú hru je pomerne zložitú. Podľa Rovného (1981) je pohybová hra od začiatku existencie človeka neoddeliteľnou zložkou jeho kultúry, zladenou s jeho tvorivou prácou, fantáziou, túžbami a ideálmi, prípravou na život, ale aj občerstvením, vášňou života.

2.3 História českého futbalu

V Čechách a na Morave sa futbal začal hrať koncom 19.storočia v cyklistických a veslárskych kluboch a tiež v študentských krúžkoch. Prvý verejný zápas sa konal na začiatku deväťdesiatych rokov (presnejšie 15.augusta 1892) v Roudnici. Futbal sa síce hral už sedem rokov predtým a len v rámci inej športovej činnosti. Za skutočného „otca“ futbalu v Čechách je považovaný Josef Rössler-Ořovský. Ten sa novému športu vyučil v Londýne (v roku 1893 tu hral celú sezónu za amatérsky Black Triars) a po

návrate do Prahy preložil so všetkými poslednými zmenami a doplnkami pravidla tejto loptovej hry. To podnietilo hlavný rozvoj nového športu a k založení dvoch najstarších a najslávnejších českých klubov Sparty a Slavie (tiež v roku 1893).

Po rozdelení Československa na dva samostatné štáty česká futbalová reprezentácia zďaleka nezačala písať svoju novú históriu. Svoj prvý zápas odohrala už v roku 1899 proti Rakúsku vo Viedni ale súper nepovažoval toto stretnutie za oficiálne, nakoľko bolo uskutočnené ešte pred založením Českého futbalového zväzu – ČFS. Ten vzniká 19. októbra 1901 a ihneď po vzniku svetovej futbalovej organizácie FIFA v roku 1904 sa stáva jej členom. Nový futbalový zväz si vybral do znaku leva a s týmto znakom reprezentujú Česi v okolitých krajinách až do dnes.

V roku 1908 však prichádza sťažnosť Rakúšanov smerujúci do FIFA, že Česi hrajú medzinárodné zápasy bez toho, aby boli samostatným štátom a FIFA zväz vylučuje zo svojich radov. Nikto potom podľa regulí nesmie proti českej reprezentácii hrať. Len Angličania porušujú toto obmedzenie pri ceste Európou a vyhrávajú v Prahe 4:0. V tej dobe Čechy reprezentovala výhradne mužstva Slavie či Sparty a v Prahe to bol ohromný športový sviatok. Možno, že pri tomto stretnutí došlo k dohode o vytvorení federácie s anglickými a francúzskymi amatérmi pod skratkou UIAFA. Bolo to vlastne na trn proti FIFA. Nakoniec Angličania v tej dobe skoro vôbec s FIFA nespolupracovali ale prekvapivá bola účasť Francúzov, ktorí stáli pri zrode FIFA. Nová organizácia stačila len usporiadať amatérske majstrovstvá sveta, kde Česi získali zlaté medaile a následne sa rozpadla. Angličania v tomto období zavítali do Čiech ešte raz a vyhrali v Prahe 10:1. Český zväz končí svoju oficiálnu a neoficiálnu činnosť vznikom Československa v roku 1918. (Bedřich, 2006)

Česi a Moraváci hrali spolu futbal len po roku 1940, kedy bol na začiatku druhej svetovej vojny vytvorený samostatný Slovenský štát. Futbal však nezmizol z pozornosti futbalovej verejnosti. Hrala sa ďalej ligová súťaž, len v obmedzenom zložení a Česi súperili reprezentačne s výberom Moravy. Po skončení vojny obnovuje svoju činnosť československý zväz a český zväz vzniká až po vytvorení federatívneho usporiadania v Československu ale iba ako súčasť Československého zväzu. A až po rozdelení Československa na Českú republiku a Slovenskú republiku získava svoje miesto vo FIFA, ktoré vlastne stratil už pred prvou svetovou vojnou. Dnes jeho názov znie Českomoravský futbalový zväz.

Československá futbalová asociácia zanikla k 1.1.1993 s rozdelením Československej federácie a vrcholným orgánom v Českej republike sa stal Českomoravský futbalový zväz (ČMFS). V Českej republike je v súčasnej dobe registrovaných asi 2 390 profesionálnych hráčov, cez 227 000 amatérov a takmer 183 000 žiakov a dorastencov. Organizovane sa venuje futbalu približne 3 900 žien a dievčat.

2.4 Pohybové schopnosti a zručnosti

V tejto teoretickej časti sa zameriam na vysvetlenie pojmov pohybová resp. motorická schopnosť a pohybová zručnosť. Vychádzam z teoretických poznatkov obecné známych a taktiež sa opieram o vlastnú bakalársku prácu, v ktorej som skúmal rozvoj pohybových schopností.

Motorické schopnosti a motorické zručnosti priamo ovplyvňujú kvalitu pohybovej činnosti. Väčšina pohybových úloh obsahuje nároky na niekoľko motorických schopností a zručností súčasne. Pre dosahovanie maximálnych výkonov je potreba integrácia všetkých zložiek tohto otvoreného systému. Vo väčšine prípadov nie je zapojená len elementárna schopnosť ale je spojené viac pohybových schopností do schopnosti hybridnej. Pohybové schopnosti a ich rozvoj je daní biologickými predpokladmi jedinca, Silové, rýchlostné a vytrvalostné schopnosti veľmi úzko súvisia so stavbou a riadením svalových buniek.

- Pohybové schopnosti sú relatívne samostatné súbory vnútorných a funkčných predpokladov človeka pre pohybovú činnosť. Jedná sa o integráciu vlastností organizmu, ktorá podmieňuje splnenie úlohy. Pohybové schopnosti sa rozvíjajú v procese kondičnej prípravy.
- Špeciálne pohybové schopnosti sú súbory vnútorných predpokladov organizmu potrebných v danej športovej disciplíne.
- Pohybová zručnosť je súbor predpokladov pre pohybovú činnosť získaná v procese učenia. Jedná sa o integráciu vnútorných vlastností organizmu podmieňujúci techniku pohybovej činnosti vzhľadom k zadanej úlohe. Pohybové zručnosti sa získavajú v procese motorického učenia.

Teória a poznatky o motorických schopnostiach a zručnostiach ovplyvňujú úroveň a kvalitu práce schopnosti človeka, jeho zdravotný stav, kultiváciu motorickej činnosti,

rozvoj motorickej zdatnosti a výkonnosti. Sú predpokladom zdokonalenia techniky športovej a telovýchovnej činnosti.

2.4.1 Motorické schopnosti

Metodológiu výskumu a vymedzenie základných pojmov vytvorili tradičné vedné odbory ako antropológia a genetika a tiež psychológia. Antropomotorika naväzuje na psychologický výskum schopností označovaných ako psycho - motorické alebo precepcno –motorické. Okrem toho sa využívajú fyziologické poznatky, ktoré objasňujú podstatu niektorých schopností kondičných. (Měkota, 1983)

Pojem motorická schopnosť rozumieme ako integráciu vnútorných vlastností organizmu, ktorá podmieňuje splnenie určitej skupiny pohybových úloh a súčasne je nimi podmienená. V organizme človeka sú tieto vnútorné vlastnosti spravidla funkciami jednotlivých orgánov, vlastnosťami ich jednotlivých tkaní a sú v ňom vždy na určitom stupni aktivity prítomné. Vnútorné vlastnosti podľa povahy motorickej činnosti človeka sú systémovými prvkami tejto integrácie na rôznych rozlišovacích úrovniach, sú materiálnym základom motorických schopností. Ich integrácia predstavuje otvorený, relatívne samostatne riadený subsystém, ktorý spravidla zahŕňa spojenie dvoch základných, elementárnych schopností, schopnosti hybridné. Toto spojenie predstavuje formálne ich priestorový prienik. Ak jedna z týchto schopností výrazne prevláda a podiel ostatných schopností nie je rozhodujúci, považujeme v takomto prípade toto spojenie za základnú, elementárnu schopnosť. Napríklad pri staticko-silovom prejave ako je stisk dynamometru rukou sa rýchlostné, obratnostné a vytrvalostné schopnosti nepodieľajú na pohybovej úlohe významným spôsobom. Preto považujeme staticko-silovú schopnosť za základnú, elementárnu.

Pri motorických činnostiach a teda aj pri telesných cvičeniach sa väčšinou stretávame s takými okolnosťami kde podiel viacerých motorických schopností je nezanedbateľný aj keď jednotlivé základné motorické schopnosti sa môžu na motorickom výkone podieľať v rôznom pomere a s rôznou intenzitou. Takú integráciu motorických schopností považujeme za komplexnú motorickú schopnosť. Takouto schopnosťou môže byť napríklad vytrvalostne – silová schopnosť, ktorá je nutným aj keď nie jediným predpokladom športového výkonu v disciplíne 100 m kraul. (Čelikovský, 1990)

Pri schopnostiach sa obvykle zdôrazňuje ich potencialita. Človek s rýchlostnými schopnosťami sa môže ale nemusí stať vynikajúcim šprintérom. Schopnosť ďalej znamená istú (vysokú) mieru predpokladov pre zdokonaľovanie v určitej činnosti. Motoricky schopné dieťa na seba často upozorní práve svojimi neobvykle veľkými či rýchlymi pokrokmi, ktoré dosahuje v porovnaní so svojimi rovesníkmi. Schopnosť ako súhrn vnútorných predpokladov sa navonok manifestuje určitými svojimi prejavmi, inak je skrytou latentnou vlastnosť človeka. Prítomnosť určitej schopnosti sa prejavuje spôsobilosťou so zďarom riešiť širšiu skupinu, celú triedu úloh istého druhu. Tak napríklad sa domnievame, že schopnosť dynamickej rovnováhy pozitívne ovplyvňuje výsledky cvičení na kladine, jazdu na bicykli, na lyžiach atď. Schopnosti sú teda akési obecné vlastnosti komplexnej povahy, ktoré sú základom výkonnosti v rade motorických činností (úloh, operácií atď.). Tieto relatívne samostatné súbory vnútorných predpokladov ľudského organizmu k pohybovej činnosti sú predmetom intenzívneho záujmu a výskumu. Antropomotorika prostredníctvom schopností podáva vysvetlenie a robí predpoveď motorických či športových výkonov. Počet schopností je obmedzený.

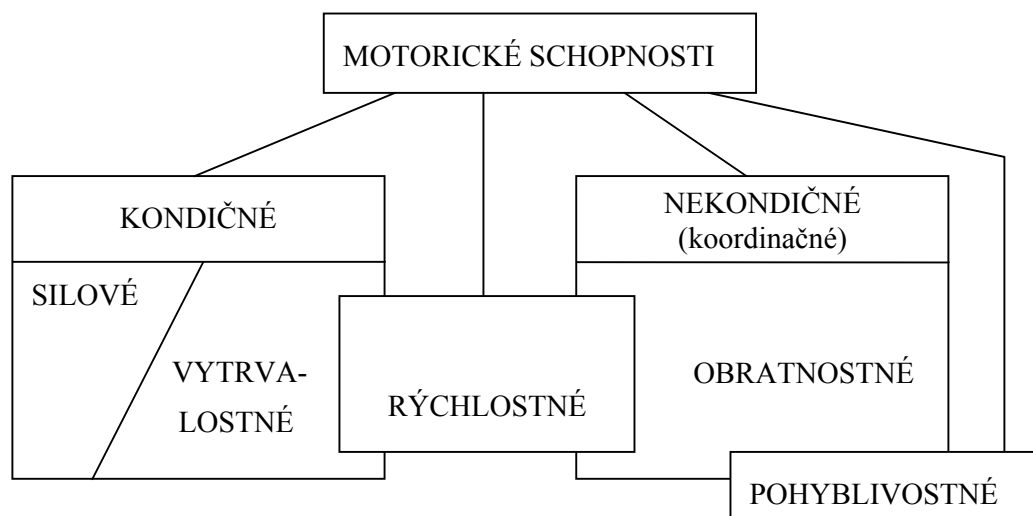
Genetická podmienenosť. Štúdiom korelácií medzi pohybovými výsledkami rodičov a detí, skúmaním stability či lability individuálnych výsledkov v ontogenézy, štúdiom rodokmeňov vynikajúcich športovcov a predovšetkým zrovnávajúcimi výskumami pri jedno a dvojvaječných dvojčiat bolo preukázane, že motorické schopnosti sú geneticky podmienené – niektoré schopnosti menej, iné viac. Schopnosti sa vyvíjajú z vrodených dispozícií, ktoré nazývame vlohy. Tie potom determinujú rôzne cesty a spôsoby formovania schopnosti. Ovplyvňujú ako úroveň a stupeň úspešnosti, tak aj rýchlosť rozvoja schopností človeka. Vlohy však samy o sebe rozvoj schopností nezaistujú – majú iba podstatu, nie však určujúcu úlohu v ich rozvoji.

Vývoj schopností v ontogenézy. Ľudský novorodenec je v porovnaní s inými cicavcami veľmi chudobne motoricky vybavený. Motorika človeka sa vyvíja v období postnatálnom, vývoj pohybov a pohybových predpokladov prebieha v určitých štádiách. Motorické schopnosti sa v priebehu tohto vývoja nielen rozvíjajú ale aj diferencujú. V ôsmich rokoch sa štruktúra schopností dieťaťa pravdepodobne už podobá štruktúre schopností človeka dospelého. Behom ďalšieho vývoja dochádza skôr k istému oddaľovaniu a presnejšiemu organizovaniu schopností. Motorické schopnosti osôb pohybovo školených sú vyhranenejšie ako osôb neškolených. Vývoj motorických

schopností prebieha v závislosti na dozrievaní organizmu. V súvislosti s ním je možné vytipovať určité senzitivne obdobia zvlášť vhodné a dôležité pre rozvoj jednotlivých schopností.

Vlastné rozvíjanie a špecifikácia schopností prebieha v procese učenia pojatého široko, takmer v zmysle adaptácie. Motorické schopnosti môžu byť výrazne ovplyvnené aktívnou pohybovou činnosťou v detstve, puberte a adolescencii alebo naopak zabrzdené nečinnosťou, napr. pri nútenom pripútaní na lôžko. Proces rozvíjania schopností je však vždy dlhodobý, pozvolný, prebieha oveľa pomalšie ako osvojovanie zručností. V dospelosti sú motorické schopnosti tiež ovplyvnené ale už ťažko meniteľné. Schopnosti sa teda vyznačujú určitou stálosťou a práve vďaka tejto stálosti môžeme predpovedať výsledky budúcej pohybovej činnosti, spraviť predikciu športových výkonov a pod.. (Měkota, 1983)

Na základnej úrovni motorickej výkonnosti sú motorické schopnosti pomerne stále v čase a v prostredí sú ovplyvňované len čiastočne. Motorickým výcvikom dochádza k ich rozvoju. Prírastky nad ich základnú úroveň sa udržiujú približne tak dlho ako dlho trvalo dosiahnuť tohto prírastku. Pri každej motorickej schopnosti sú však pomery rozvoja a poklesu rozdielne. Rozvoj motorických schopností je podmienený a deje sa v súvislosti s obecným vývojovými zákonmi celého organizmu človeka, pohybovou aktivitou a životosprávou jedinca behom jeho života. Motorické schopnosti nie sú úzko špecifickými predpokladmi na splnenie pohybovej úlohy. Miera ich špecifičnosti či dedičnosti závisí na povahe motorickej činnosti, veku jedinca, jeho pohlaví a úrovni, ktorú jedinec behom svojho života dosiahol. (Čelikovský, 1990)

Graf 1 – Obecná schéma taxonomie motorických schopností

Sekundárne prejavy schopností. Motorické schopnosti, resp. Ich výnimočná úroveň a priaznivé zoskupenie, ktoré označujeme talent sa prejavuje nie len bezprostredne, to znamená vo výsledkoch pohybovej činnosti (pracovná, športová, rekreačná) ale ovplyvňujú život človeka vôbec. Talentovaným osobám sa ponúka rada atraktívnych povolání, ľuďom s obmedzenými motorickými schopnosťami je naopak rada povolání uzavretá. Pri zdravých osobách sú hlavným druhotným prejavom schopností záujmy. O činnosť, v ktorej má človek relatívne dobré výsledky sa obvykle viac zaujíma ako o činnosť, v ktorej je málo úspešný. Jednou z ciest ako zvýšiť záujem o telesnú výchovu dospelých je rozvoj ich motorických schopností v mladosti. Učítelia telesnej výchovy sa príliš často jednostranne zameriavajú iba na motoricky schopných žiakov. Motoricky slabšie disponovaní žiaci často žiadajú o oslobodenie od telesnej výchovy. Rozvíjanie motorických schopností mládeže je teda jednou z hlavných úloh školnej telesnej výchovy. Preto antropomotorika chápe tieto schopnosti ako cieľové kategórie celého procesu telesnej výchovy a športu. (Měkota, 1983)

2.4.2 Motorické zručnosti

Motorická zručnosť môže byť vymedzená ako pohotovosť pre úspešné vykonanie určitej pohybovej činnosti. Primárne je podmienená koordinačne a získava sa učením. Osvojí si žiak určitú zručnosť (napr. plávať), znamená to, že je schopný riešiť príslušnú pohybovú úlohu vhodnou metódou a na istej úrovni dokonalosti, to znamená správne, dostatočne rýchlo a úsporne. Z toho potom plynie, že výkon je relatívne vysoký a pri činnosti nevzniká nadmerná únava. (Měkota, 1983)

Schmidt (1991) považuje za zručnosti (skill) naučené pohyby, ktorých vykonávanie závisí od praktického vykonávania a skúseností.

Pre pohybové zručnosti je charakteristická nestálosť v činnosti a vplyv rôznych faktorov (únava, emocionálne podnety, prestávky v tréningu atď.) Zručnosti majú veľký význam pre tvorivé činnosti, pre stále hľadanie a osvojovanie nových foriem pohybových činností. Pri zdokonaľovaní pohybovej činnosti v procese jej mnohonásobného opakovania jednotlivé pohyby, keď sú správne uskutočnené, vykonané bez zmien, stávajú sa zautomatizovanými, čo je vlastne prechod od zručnosti po návyk. (Bnce, 2001)

Ďalej tiež motorickou zručnosťou rozumieme najvyššiu úroveň integrácie vnútorných vlastností podmieňujúcich techniku pohybovej činnosti vzhľadom k zadanej pohybovej úlohe. Motorická zručnosť je tiež podmienená stavom motorických schopností a je s nimi v dialektickom vzťahu. To znamená, že s nimi zvláštnym spôsobom súvisí a sú navzájom spojené. Rozvoj jedného komplexu motorických schopností môže byť v rozpore ako s jednotlivými komplexmi, tak aj s celým systémom pohybových schopností a zručností. Môžeme uviesť napríklad nadmerné bujnenie svalovej hmoty a niektoré druhy koordinačných schopností a pod.. Motorické zručnosti môžeme uplatniť len u niektorých druhov motorických činností a pohybových úloh. Považujeme ich za pomerne špecifické. Získavajú sa motorickým učením a to spontánnou formou alebo rôznymi formami telovýchovného procesu a pod.. (Čelikovský, 1990)

Motorická zručnosť je vždy orientovaná úlohovo. Vzťahuje sa na jednu pohybovú úlohu (napr. zručnosť smečovať) alebo na úzku skupinu úloh (napr. zručnosť hrať tenis). Jednotlivé profesie a športové disciplíny sa vyznačujú istým ohraničeným okruhom zručností, často sa hovorí o zručnostiach futbalistu, lekára, hráča golfu atď.. Pohybová úloha sa vyrieši iba vykonaním príslušnej pohybovej činnosti, takže väzba zručnosti na túto činnosť je veľmi úzka a prejavuje sa aj v názve. Pre jednotlivé zručnosti máme na rozdiel od schopností samostatné názvy. Pomenovanie odvodzujeme od príslušnej činnosti (napr. zručnosť písať na stroji, jazdiť na koni atď.). Pritom motorickú zručnosť nie je vhodné s touto činnosťou priamo stotožňovať. Tiež osvojovanie, zjemňovanie a upevňovanie zručnosti je možné len opakovaním danej pohybovej činnosti, jej precvičovaním, nie konaním činností iných. Tým sa zručnosti líšia do schopností. (Měkota, 1983)

Pre motorické zručnosti platí závislosť medzi mierou všeobecnosti, zvláštnosti a jedinečnosti. Ak výkon je okamžitým prejavom integrácie motorických schopností a zručností, potom z hľadiska uvedených závislostí je ich úroveň daná vekom, pohlavím, motorickou úrovňou, somatickými predpokladmi, výživou a pod. Motorický výkon je však ovplyvnený základnými psychickými funkciami a preto pri posudzovaní jeho úrovne a kondície človeka vôbec, napr. prostredníctvom motorických testov se nesmie opomenúť jeho psychická zložka, ktorá ovplyvňuje spúšťací, akcelerujúce či stabilizujúce mechanizmy.

Jedinec konajúci zhyby na doskočnej hrazde vykoná pohybový výkon, jeho výsledok – počet opakovaní – je závislý na stave dynamicko-silovej schopnosti a spôsobe vykonania zhybu, to znamená stavu zručnosti vykonať ho správnou technikou. (Čelikovský, 1990)

Pre štúdium a diagnostiku zručností je významná ich štruktúrna stránka. Predovšetkým časovo -priestorová zložka pohybovej štruktúry je dobre prístupná priamemu pozorovaniu, eventuálne záznamu (televíznemu, filmovému) a preto sa často stáva indikátorom podľa, ktorého posudzujeme stupeň osvojenia určitej motorickej zručnosti. Miera pohotovosti správne, rýchlo a úsporne vykonať pohybovú zručnosť vhodnou metódou sa navonok prejavuje, vyjadrené športovou terminológiou adekvátnou technikou. Počet variant pohybovej činnosti (napr. register tenisových úderov, lyžiarskych oblúkov atď.), ktoré zvládne žiak či športovec uplatniť pri riešení pohybovej úlohy je tiež dôležitý, odhaduje podľa neho šírku uplatnenia zručnosti, stupeň jeho zovšeobecnenia.

O bezprostrednej genetickej podmienenosti spravidla nauvažujeme, motorické zručnosti sú získané v priebehu života. Osvojujeme si ich v procese učenia, sú teda výsledkom učenia. Motorické učenie môže byť definované ako osvojovanie, zjemňovanie, stabilizovanie, využívanie motorických zručností.

Základné motorické zručnosti si človek osvojuje už vo veku batolaťa. Behom ďalšieho vývoja sa zdokonaľujú, v puberte dochádza k ich istému preštruktúrovaniu, v adolescencii a bisexuálnej diferenciacii v súvislosti s rovnakými zmenami v celej motorike. Pracovné a športové zručnosti si človek osvojuje vo veku, kedy sa začleňuje do príslušných procesov (pracovného, tréningového).

Podmienkou osvojenia zručnosti je spravidla mnohonásobné opakovanie, precvičovanie príslušnej činnosti. Niekedy k tomu postačí relatívne krátka doba, inokedy je potrebný dlhší systematicky a odborne vedený výcvik. Úspešnosť spravidla podmieňujú aj príslušné vedomosti. Rýchlosť motorického učenia a jeho výsledky tiež ovplyvňujú a limitujú motorické schopnosti (predovšetkým schopnosti koordinačné a obratnostné), ktoré sú akousi výbavou, ktorú si jedinec prináša so sebou keď učenie novej zručnosti zahajuje. Záleží aj na tom, koľko a ktoré zručnosti sa učiaca osoba už ovláda, pretože v procese učenia dochádza tiež k transferu (prenosu), poprípade k zápornému prenosu,

interferencii zručnosti. V každom prípade však sú motorické zručnosti viac meniace sa, ľahšie a v kratšom čase ovplyvniteľné ako motorické schopnosti.

Taxonómia. Veľký počet pohybových činností a rozmanitosť pohybových štruktúr znamená, že aj počet zručností je neobyčajne veľký, oveľa väčší ako počet motorických schopností. Triedenie je z rôznych hľadísk, upozorním len na dve z nich:

- **Základné zručnosti.** Ako zručnosť lezenia, chôdze, behu, šplhu, skoku, hodú atď., sú pre život človeka nevyhnutné a osvojujú si ich všetci ľudia už v rannom veku. Vyskytujú sa aj v živočíšnej ríši, preto niekedy bývajú označované prívlastkom fylogenetické.
- **Pracovné a športové zručnosti** si osvojujeme výberovo. Stávajú sa majetkom len niektorých jednotlivcov. Podľa svojej profesie a športovej orientácie sa jednotliví ľudia až extrémne líšia ako počtom, tak aj úrovňou získaných zručností. Pri pohybovo nesklonených ľuďoch často dôležité zručnosti (napr. plavecké) chýbajú.

Zručnosti pracovné a základné sa spravidla ustávajú na určitej (individuálne rôznej) úrovni, ktorá je dostačujúca pre poriadne plnenie pracovných úloh, bežný život, pre dosahovanie primeraných výsledkov a výkonov. Pre športové zručnosti sú naopak typické, neustále zvyšovanie ich úrovne a štrukturálne zmeny. Šport je totiž charakteristický trvalou snahou dosahovať najvyššieho výkonu, nie len výkonu štandardného. Okrem základnej motorickej zložky je u mnohých športových zručnostiach výrazne zastúpená aj zložka sociálne interakčná, poprípade aj intelektová. Zručnosť hrať futbal alebo hokej určite nie je len zručnosťou pohybovou ale je súčasne aj zručnosťou sociálne interakčnou. (Měkota, 1983)

2.5 Motorické učenie a osvojovanie pohybových zručností

Podľa Vilímovej (2002) sa jedná o proces zdokonaľovania telesných cvičení. Procesuálna stránka telesných cvičení je charakterizovaná realizáciou procesu motorického učenia. Telesné cvičenia sú v tomto procese prostriedkom aj učivom. Predpoklady procesuálnej stránky telesných cvičení – motorické vlastnosti, schopnosti a zručnosti, docilita, prostredie, aktivita žiaka, odbornosť trénera, cieľ, spätná väzba. Motorické učenie je proces v ňom sa nadobúdajú, spresňujú, zjemňujú, stabilizujú, používajú a ukladajú motorické zručnosti.

Podľa Fajfera (2005) je proces motorického učenia základom vzdelávacieho procesu vo futbale a jeho konečným výsledkom sú motorické zručnosti. Vo vzdelávacom procese detí a mládeže sa jedná o nácvik a zdokonaľovanie motorických zručností. V tréningovom procese nám nejde len o teoretické znalosti motorického učenia ale predovšetkým o praktické využitie v rozmanitých podmienkach vyučovacieho procesu. Osvojovanie pohybových zručností však neprebíha vždy priamočiaro z dôvodu zložitosti vzťahu medzi počtom opakovania a časom venovaným učeniu a zdokonaľovaniu motorickej zručnosti.

Motorické učenie je osvojovanie pohybov, tzn. dlhšie trvajúca zmena v úrovni pohybových zručností, ktorá je merateľná (pamäťovým chovaním) a získaná behom časovej periódy. Je to dlhodobý dej, ktorý môžeme rozdeliť na 4 fázy, ktoré v podstate tvoria tréningový proces do vekových a výkonnostných skupín. (Bedřich, 2006)

Fázy motorického učenia:

1. Fáza – generalizačná

V tejto fáze sa hráči zoznamujú vizuálne, auditívne a kinesteticky s pohybovou zručnosťou a vykonávajú prvé pokusy praktického prevedenia. Dôležitá pre úspech je mentálna aktivita podnecujúca procesy v CNS (aktivitu, pamäť), čo uľahčuje tvorbu motorického programu a transformuje sa aj vo vonkajšom prevedení pohybu. Prekoná hráč toto štádium, dostaví sa úspech vedúci k ďalšiemu zlepšeniu výkonu. Hráč začne na seba klásť vyššie nároky. (Bedřich, 2006)

2. Fáza – diferenciacná

Celková štruktúra pohybovej zručnosti sa postupne spevňuje. Predstava sa detailizuje, zvyšuje sa podiel pohybového vnímania a koncentrácie. Koordinácia pohybov sa zlepšuje, miznú väčšie nedostatky. Zdokonaľuje sa spojovanie pohybov. Výraznejšie sa presadzuje riadenie a regulácia pohybov, spätné väzby sú účinnejšie, časové a dynamické parametre sa stabilizujú. Celková účinnosť pohybov dosahuje vyššej úrovne. (Dovalil, 2002)

3. Fáza – automatizačná

Bedřich (2006) túto fázu charakterizuje ako výcvik. Hráč už zdokonaľuje získané zručnosti, všetky pohyby sa automatizujú, tzn., že prebiehajú mimo kontrolu vedomia.

Pohyby sú presné, koordinované, plynulé a rytmické a pozornosť hráča tak môže byť orientovaná napríklad na súpera alebo spoluhráča. Hráč ešte nie je schopný realizovať dané prvky pri mimoriadnych okolnostiach, preto je dôležité vykonávať nácvik nielen v ideálnych ale aj v premenlivých a sťažených podmienkach.

4. Fáza – tvorivá

Štvrtá fáza – tvorivé uplatnenie nových pohybových zručností. Naučené pohybové zručnosti hráč uplatňuje v nových vyšších kvalitách. Zručnosti sa vzájomne spájajú, kombinujú a prípadne vytvárajú nové originálne pohybové zručnosti umožňujúce originálne, prekvapujúce spôsoby riešenia herných situácií. (Votík, 2005)

Pre objektívne ponímanie úrovne pohybových zručností je možné využiť videotechniku a z videozáznamu je pomocou hodnotiacich škál danú pohybovú zručnosť vyhodnotiť. (Belej, 1994)

Pohybový návyk Bence (2001) charakterizuje ako zautomatizovanú pohybovú činnosť, ktorá prebieha bez kontroly vedomia. Vyjadruje stupeň osvojenia pohybovej činnosti. Automatickosť pohybu rozširuje možnosti pohybu využitia pohybovej činnosti a zvyšuje jej efektivitu. Automatickosť pohybu pri pohybovom návyku neznamená, že pohybová činnosť sa uskutočňuje nevedome. Naopak vedome sa prijíma riešenie uskutočniť ale aj ukončiť pohybovú činnosť. Zachováva sa aj možnosť vedome zasahovať do priebehu pohybovej činnosti s cieľom jej korekcie. Je možné vziať pod kontrolu vedomia uskutočnenie aj jednotlivých fáz alebo detailov techniky pohybovej činnosti.

2.6 Rozdelenie pohybových zručností vo futbale

Pohybové zručnosti vo futbale môžeme tiež nazvať hernými činnosťami jednotlivca (ďalej len HČJ). Podľa Fajera (2005) sú motorické zručnosti konečným výsledkom motorického učenia. Vo vzdelávacom procese detí a mládeže sa jedná predovšetkým o nácvik a zdokonaľovanie motorických zručností. Tu vychádzame z definície, že zručnosť je učením získaný predpoklad k správne vykonaniu konkrétnej činnosti.

Navonok sa podľa Bedřicha (2006) futbalové zručnosti prejavujú účelovou koordináciou pohybov, vnútorne sú zaisťované neurofyziologickými mechanizmami

a energetickým metabolizmom. Herný výkon je potreba chápať ako výsledok mnohoročného pôsobenia celého spektra faktorov.

Votík (2005) HČJ definuje ako nacvičené komplexy pohybových úloh, čo môžeme chápať ako učením získané herné zručnosti. Každá tato činnosť jednotlivca má technickú a taktickú stránku a jej kvalita je vždy ovplyvnená úrovňou kondičnej a psychickej pripravenosti.

Realizáciu individuálnych herných činností v zápase a v tréningu predstavuje určitú špecifickú záťaž pre vnútorné orgány a metabolické procesy, súčasne aj pre funkciu hybného systému, riadiacu činnosť centrálnej nervovej sústavy a tiež psychické procesy. (Votík, 2003)

Individuálne HČJ vo futbale delíme na:

- **Útočné:**

- Výber miesta (hra bez lopty)
- Prihrávanie
- Spracovanie lopty
- Vedenie lopty
- Obchádzanie súpera
- Strelba

- **Obranné**

- Obsadzovanie hráča s loptou
- Obsadzovanie hráča bez lopty
- Obsadzovanie priestoru
- odoberanie lopty

- **Hra brankára**

Útočná fáza:

- Bez lopty
  - Riadenie hry
  - Výber miesta
- S loptou
  - Vykopávanie
  - Vyhadzovanie
  - Prihrávanie
  - Vedenie
  - Obchádzanie
  - Spracovanie

Obranná fáza:

- Bez lopty
  - Riadenie hry
  - Výber optimálneho postavenia
- S loptou
  - Chytanie
  - Vyrážanie
  - Odoberanie

Tieto HČJ využívame v herných kombináciách, v herných systémoch a tiež pri štandardných situáciách.

Herné kombinácie

Útočné, založené na:

- Prihrávke
- Výmene miesta
- Prihraj a bež

Obranné:

- Vzájomné zaist'ovanie
- Preberanie protihráčov
- Zosílenie obsadzovania hráčov s loptou
- Súčinnosť pri vystavení súpera do postavenia mimo hru

Herné systémy

Útočné

- Princíp postupného útoku
- Princíp rýchleho protiútku
- Princíp kombinovaného protiútku

Obranné

- Princíp zónovej obrany
- Princíp osobnej obrany
- Princíp kombinovanej obrany

Štandardné situácie

- Zahájenie hry
- Tzv. rozhodcovská
- Priamy voľný kop
- Nepriamy voľný kop

- Vhadzovanie lopty
- Kop od bránky
- (Votík, 2005)
- Rohový kop
- Pokutový kop (penalta)

2.7 Spracovanie lopty

V tejto kapitole sa zameriame na konkrétnu HČJ a to spracovanie lopty. Nakoľko práve táto futbalová zručnosť je predmetom môjho ďalšieho skúmania.

2.7.1 Charakteristika spracovania lopty

Spracovanie lopty patrí medzi najdôležitejšie HČJ vo futbale, pravdepodobne spolu s prihrávkou aj najdôležitejšou. Spracovaním sa hráč zmocňuje lopty a dostáva ju pod svoju kontrolu. Rozhoduje o ďalšom priebehu. Rýchle a bezpečné spracovanie lopty je základom úspešného zapojenia sa do herného deja.

Konkrétny spôsob spracovania musí odpovedať hernej situácii. Je to činnosť náročná na kvalitu a rýchlosť vnímania a rozhodovania. Hráč je pri nej často atakovaný súperom a preto musí využívať pozičnú hru s krytím lopty a klamlivých pohybov.

Veľmi zásadné je, aby hráč ešte pred vlastným získaním lopty pod kontrolu bol už rozhodnutý o nasledujúcom spôsobe riešenia hernej situácie. Súčasný futbal vyžaduje predovšetkým spracovanie lopty v pohybe pod tlakom napadajúceho súpera a často sa jedná o usmernenie lopty prvým dotykcom do predpokladaného smeru pohybu alebo požadovaného priestoru. (Votík, 2005)

Každá prihrávka a každá lopta, ktorá nie je okamžite odohraná musí byť najskôr hráčom spracovaná a získaná pod kontrolu. Kontrola na loptou je základným predpokladom ideálnej súhry. Hráči všetkých výkonnostných kategórií by sa mali v rámci tréningu v tejto činnosti neustále zdokonaľovať, pretože nedokonalé ovládanie lopty prináša v hre často jeho zbytočnú stratu. Vysoký stupeň kontroly nad loptou je nevyhnutný predovšetkým vzhľadom k rýchlosti hry, tesnému bráneniu a obmedzenému priestoru pri riešení herných situácií. Preto je z časového hľadiska izolované zastavenie hráča aj keď lopta na krátku dobu stojí, výrazne negatívnym prvkom hry. Hráč, ktorý loptu prijíma ju okamžite spracováva a oba procesy sa spájajú do plynulého pohybu hráča s loptou. (Kollatha, 2006)

Základnou požiadavkou pri spracovaní lopty je rýchlosť prevedenia pri čo najmenšom počte dotykov, ktorá však nesmie byť na úkor kvality a presnosti. Spojuje sa s klamlivým pohybom zvyšujúcim jeho bezpečnosť a tým aj neistotu súpera. Dôkazom technickej vyspelosti hráča je úspešné spracovanie lopty bez zrakovej kontroly a teda za stáleho sledovania vývoja hernej situácie. Najčastejšie sa hráč snaží o spracovanie lopty do pohybu, pretože sa chce dostať do neobsadeného priestoru. Používa k tomu takzvané dynamické spracovanie, to znamená, že loptu iba nezastaví ale z prvého dotyku ju pro zrýchlení hry posunie do voľného priestoru.

Predstih v hre získa hráč, ktorý už pred spracovaním lopty dokázal zhodnotiť situáciu na ihrisku a má vopred pripravený ďalší postup svojho konania. Hráč musí mať v pamäti krátku hernú minulosť, predovšetkým postavenie spoluhráčov a súperov a reálnu predstavu najvhodnejšieho riešenia. Hráč sa musí pri spracovaní lopty snažiť minimalizovať možnosť zásahu súpera, ktorý vyhľadáva osobný súboj. Tým získava predstih pre voľbu najvhodnejšieho jednanja bez straty prehľadu o hernej situácii. (Lička, Magnusek, 2006)

V tréningovom procese najmladších futbalistov dostáva lopta jednoznačnú prioritu. Loptová technika priamo ovplyvňuje a tiež limituje výkon každého hráča. Aby sa hráč vôbec mohol zapojiť do hry, musí ovládať spracovanie lopty. (Kvaček, 2002)

Votík (2005) rozlišuje tri základné spôsoby spracovania lopty, pričom hlavným kritériom je dráha letu lopty a časť tela spracovávajúca loptu:

- a) Prevzatie
- b) Tlmenie
- c) Sťahovanie

Spracovanie od začiatku nacvičujeme vždy tak, aby hráč účelne spájval túto činnosť s činnosťou, ktorá na spracovanie nadväzuje. Prvý spôsob spracovania lopty, ktorý hráči nacvičujú je prevzatie lopty. Nácviik tlmením a sťahovaním predchádza nácviiku prihrávaniu vzduchom. Zo začiatku jednotlivé spôsoby tlmením a sťahovaním spájujeme napr. s nácviikom vhadzovania. (Votík, 2003)

2.7.2 Delenie a charakteristika jednotlivých spôsobov spracovania

Prevzatie lopty

Spôsob, ktorým hráč dostáva loptu pohybujúcu sa po zemi. Jedná sa o najjednoduchšiu techniku spracovania lopty.

Delenie spôsobov prevzatia lopty:

1. Prevzatie lopty chodidlom

Jedná sa o jednoduchý a vhodný spôsob spracovania lopty v ťažkých podmienkach. Značnou nevýhodou však je, že loptu nejde odohrať okamžite po prevzatí a časová strata môže negatívne ovplyvniť samotné riešenie hernej situácie. Vykonávame ho tak, že dolná končatina preberajúca loptu je v kolennom kĺbe mierne pokrčená a smeruje proti lopte, stojná dolná končatina je taktiež mierne pokrčená a je na ňu prenesená hmotnosť tela. Dolná končatina spracovávajúca loptu sa pri dotyku chodidla s loptou sťahuje smerom vzad súčasne s väčším pokrčením v kolennom kĺbe. (Rogalsky, Degel, 1980)

2. Prevzatie lopty prihlavkom

Jedná sa o spôsob prevzatia, ktorý nie je príliš náročný pokiaľ loptu preberáme na mieste. Súčasné pojetie futbalu ale od hráča vyžaduje realizovať prevzatie v pohybe rôznej intenzity, prípadne v protipohybe. A táto pohybová štruktúra je veľmi zložitá a obtiažna. (Votík, 2005)

Podľa Kollatha (2006) je metodika nasledujúca. Preberajúca dolná končatina je ohnutá v kolene a tesne pred kontaktom s loptou a behom neho sa celá pohybuje mierne vzad za účelom zníženia rýchlosti pohybujúcej sa lopty. Stojná noha je taktiež mierne pokrčená a je na ňu prenesená hmotnosť tela

3. Prevzatie lopty vnútornou stranou nohy

Je výhodnejšie ako predchádzajúci spôsob a je tiež najskôr nacvičovaný a najčastejšie používaný spôsob spracovania lopty. Spracovávajúca noha je bez straty času ihneď pripravená s loptu naviazať ľubovoľnú činnosť. (Votík, 2005)

Oporná dolná končatina smeruje špičkou proti blížiacej sa lopte, je mierne pokrčená v kolene a spočíva na nej hmotnosť tela. Spracovávajúcu nohu vedieme proti blížiacej sa lopte. Pri dotyku s loptou nohu sťahujem a lopta ostáva ležať vedľa opornej nohy. Loptu môžeme týmto spôsobom taktiež prevziať k sebe alebo od seba, napr. pravou nohou vľavo alebo ľavou nohou vpravo. (Večeňa, Nováček, 1995)

4. Prevzatie lopty vonkajšou stranou nohy

Podľa Votíka (2005) ide o spôsob veľmi vhodný napr. pri prevzatí lopty so zámerom obísť súpera, ktorý nás bráni zozadu alebo sa uvoľniť prvým dotykom do voľného priestoru k nadväzujúcej hernej činnosti.

Noha prijímajúca loptu sa pohybuje smerom dopredu naprieč pred telom. Súčasne dochádza k vytočeniu nohy smerom von okolo zvislej osy, aby mohlo dôjsť ku kontaktu lopty s príslušnou časťou dolnej končatiny. K zamedzeniu odskoku lopty je špička nohy prepnutá. Charakteristickým znakom tohto spôsobu spracovania je neprirodená poloha nohy spolu s jej extrémnym vytočením a táto technika sa tak zdá byť zložitejšia ako prevzatie vnútornou stranou nohy. (Kollath, 2006)

Tlmenie lopty

V tomto spôsobe sa jedná o spracovanie lopty pri dopade na zem. Ide o spôsob spracovania polovysokých a vysokých prihrávk. Hráč necháva loptu najprv dopadnúť na zem a potom zabráni odrazu tým, že ho súčasne s dopadom, respektíve okamžite po odraze, prikryje plochou nohy alebo inou časťou tela. Vlastné prevedenie vyžaduje odhad dráhy letu lopty, následne správne postavenie, prenesenie váhy na stojnú nohu a nastavenie spracovávajúcej nohy nad miesto dopadu lopty. (Votík, 2005)

Delenie spôsobov tlmenia lopty:

1. Tlmenie lopty chodidlom

Podľa Votíka (2003) je táto technika spracovania často používaná pri obsadení súpera zozadu, sklonom podrážky pri samotnom tlení hráč určuje smer a rýchlosť nasledujúceho pohybu lopty. Hráč by sa mal snažiť o plynulé nadviazanie napr. na uvoľnenie od súpera, teda netlmiť loptu do pokoja ale do smeru predpokladaného pohybu. Tento spôsob spracovania sa svojou pohybovou štruktúrou podobá prevzatiu lopty chodidlom.

Stojná noha je pokrčená a došľapuje asi stopu pred miesto dopadu lopty. Tlmiaca noha je tiež pokrčená v kolene, špička nohy je vyššie ako päta ale päta je zároveň tak vysoko, aby pod ňou neprekĺzla lopta. Lopta po odraze od zeme narazí na chodidlo, ktoré vhodným sklonom usmerní loptu do smeru pohybu.

2. Tlmenie lopty vnútornou stranou nohy

Jedná sa o spôsob, ktorý sa používa častejšie ako predchodí. Modifikáciami postavenia stojnej nohy a natáčaním tlmiacej nohy sa dá lopta v rôznych variantoch spracovať tak, aby hráčovi umožnil čo najvýhodnejšie postavenie pre vyrazenie do žiadaného smeru. (Votík, 2005)

Hráč najprv pokrčenou stojnou nohou došľapuje približne na vzdialenosť jednej stopy za predpokladaný dopad lopty a prenáša na ňu svoju hmotnosť. Noha spracovávajúcu loptu je mierne pokrčená v kolennom kĺbe, natočená a mierne predsunutá vpred na miesto dopadu lopty. Usmernenie lopty dosiahneme natočením vnútornej strany nohy do smeru požadovaného pohybu. (Rogalsky, Degel, 1980)

3. Tlmenie lopty vonkajšou stranou nohy

Tento a predchádzajúci spôsob tmenia lopty hráč prevádza v prípade, že sa chce pokúsiť uniknúť súperovi do strany. Mal by byť sprevádzaný rôznymi klamlivými pohybmi, pri ktorých hráč bezprostredne pred samotným spracovaním lopty naznačuje pohyb do jednej strany a súčasne s tlmením lopty rýchle vyráza do opačného smeru. Dôležité tiež je, aby bol hráč súčasne schopný správnym pozičným postavením prikryť loptu pred súperom.

Došľap stojnou nohou je trochu stranou a zhruba stopu pred miesto dopadu lopty a prenesenie váhy tela na stojnú nohu. Vytočenou tlmiacu nohu hráč pokrčí skrížene pred nohu stojnú a usmerní loptu do smeru zamýšľaného pohybu. V okamžiku dopadu lopty na zem musí byť vnútorná strana tlmiacej nohy na miestom dopadu lopty. (Votík, 2003)

4. Tlmenie lopty predkolením

Podľa Votíka (2005) sa v súčasnom futbale používa len veľmi sporadicky alebo takmer vôbec. Účelné by mohlo byť jeho uplatnenie na ťažkom, blativom teréne ale značnou nevýhodou je časová náročnosť tejto techniky spracovania lopty.

Sťahovanie lopty

Sťahovanie lopty môžeme charakterizovať ako spôsob spracovania lopty priamo zo vzduchu. Jedná sa o spracovanie polovysokých lôpt letiacich ešte pred ich dopadom na zem. Technická stránka je založená na princípe krátkeho spätného pohybu dotykovej plochy tela súčasne s kontaktom hráča s loptou, čím lopta stráca svoju hybnosť. Pre sťahovanie lopty je dôležité, aby hráč disponoval odpovedajúcou svalovou koordináciou a citom pre loptu. Vlastné prevedenie vyžaduje odhad dráhy letu lopty, následne správne postavenie, prenesenie váhy na stojnú nohu a spätný pohyb vo smere dopadajúcej lopty.

Delenie spôsobov sťahovania lopty:

1. Sťahovanie lopty prihlavkom (špičkou)

Spracovanie sa vykonáva tak, že sťahujúca noha je pokrčená a zdvihnutá a ide prihlavkom proti letiacej lopte. Začína spätným vychádzajúcim z bedier, ďalej stiahnutím predkolenia a nasledujúca činnosť uvoľneného prihlavku. (Votík, 2005)

Kontakt s loptou by mal byť presne stredom nohy, aby lopta nekontrolovaným spôsobom neodskočil. Čím vyššou rýchlosťou lopta letí, tým viac je nutné vysunúť v jeho smere nohu, ktorá loptu spracováva. Pokrčená tlmiača noha sa tesne pred kontaktom s loptou a behom neho pohybuje smerom vzad za účelom zníženia rýchlosti letiacej lopty. Táto forma spracovania lopty je spojená s pomerne veľkou časovou stratou. (Kollath, 2006)

2. Sťahovanie lopty vnútornou a vonkajšou stranou nohy

Týmto spôsobom bežne spracovávame lopty, ktoré sú v momente kontaktu s hráčom približne do výšky pásu. Táto technika prevedenia je v podstate totožná už opísanému prevzatiu lopty vnútornou a vonkajšou stranou nohy. Najpodstatnejší rozdiel je v práci

sťahujúcej nohy, ktorú trochu viac pokrčíme v kolene a zdvihneme do vzduchu podľa výšky letu lopty. Tento spôsob spracovania sa často používa v pohybe, pri ňom je dôležité zámerné usmernenie lopty do smeru nasledujúceho pohybu a plynulé naviazanie zamýšľaných činností. (Votík, 2005)

3. Sťahovanie lopty stehnom

Podľa Kollatha (2006) je predná strana stehna, ktorou sa sťahovanie vykonáva, v porovnaní s nohou relatívne mäkkou svalovou štruktúrou a je teda pre spracovanie rýchle letiacej lopty priaznivejšia. Sťahujúca dolná končatina je ohnutá v kolene a pohybuje sa smerom k lopte. Súčasne s dopadom lopty na stehno je nutné koleno spustiť k zemi, čím lopta spadne priamo pred hráča a ten môže pokračovať v akcii.

Tento spôsob spracovania lopty vykonávame nasledujúcim spôsobom. Hráč letiacej lopte nastavuje hornú plochu stehna sťahujúcej nohy, ktorá je pokrčená a smeruje proti letiacej lopte. V okamžiku kedy lopta na stehno dopadá, hráč vykonáva prudký spätný pohyb vychádzajúci z bedrovej časti. Takto zmierni rýchlosť letu lopty, ktorý dopadne pred hráča. (Votík, 2003)

4. Sťahovanie lopty hrudníkom

Podľa Votíka (2005) je tento spôsob spracovania vo futbale častý, pretože je veľmi výhodný pre pomerne veľkú spracovávajúcu plochu hrudníka a pre prípadné okamžité usmernenie lopty spoluhráčovi práve hrudníkom alebo nohou ešte pred dopadom na zem. Ďalej má hráč tiež pri krytí lopty pred súperom možnosť bezprostrednej časovej kontroly. Touto technikou dostávame pod kontrolu polovysoké prihrávky smerujúce k hráčovi vo výške ramien.

Hráč musí včas a presne odhadnúť dráhu letu lopty a zaujať príslušné postavenie. Stavia sa do stoja výkročnému a váhu ma rovnomerne rozloženú na obe končatiny. Tesne pred kontaktom s loptou hráč prenáša váhu na prednú nohu a vypína hrudník. V okamžiku dopadu lopty prenáša svoju hmotnosť na zadnú nohu a hrudník sťahuje späť pri súčasnom vysadení a miernom predklone trupu. Tieto spôsoby spracovania sa veľmi často uplatňujú v spojitosti s obratmi, klamlivými pohybmi a pohybmi rôznymi smermi. (Votík, 2003)

5. Sťahovanie lopty hlavou

Podľa Votíka (2005) sa jedná o jednu z najťažších foriem spracovania lopty. Od hráča vyžaduje dokonalú koordináciu pohybov a vynikajúci odhad pre dráhu letu lopty. Ešte náročnejšie je stiahnutie lopty hlavou vo výskoku, pri ktorom je kladený zásadný dôraz na časopriestorový súlad činností hráča a letu lopty.

K samotnému prevedeniu sa hráč musí dostať do stoja rozkročného alebo výkročného, s hlavou vo vysunutom postavení a oči neustále sledujú dráhu letu lopty. Súčasne s dopadom lopty na čelo hráča prenáša hmotnosť tela smerom vzad, čím dochádza k pokrčeniu nôh, záklonu trupu a stiahnutiu hlavy. Týmto procesom sa pohyb lopty len zmierni a následne je nutné ju znova spracovať a nadviazať ďalšiu hernú činnosť. (Votík, 2003)

Všetky spomínané spôsoby spracovania lopty môžeme ďalej rozdeliť na dve základné skupiny, ktoré budem v praktickej časti skúmať. Je to **spracovanie lopty na mieste** a **spracovanie lopty do pohybu**.

2.8 Charakteristika žiackeho obdobia

Obdobie 10 -14 rokov je etapou prechodu od detstva k dospelosti. V organizme dieťaťa prebiehajú veľké zmeny, ktoré sa odrážajú aj v jeho psychickom vývoji. Z hľadiska psychofyziologických zvláštností (Votík, 2003) považuje za vhodné oddelene charakterizovať obdobie 10 -12 rokov a 12 – 14 rokov. Vekové obdobie približne od 10 do 12 rokov môžeme označiť ako predpubertálnu etapu. Značného stupňa rozvoja dosahuje pohybová koordinácia, reakčná doba je takmer rovnaká ako u dospelých. Za významné je toto obdobie považované tiež pri rozvoji rýchlostných schopností (predovšetkým frekvencia pohybu). Medzi 9 – 11 rokom, je možné dosiahnuť pomerne značný prírastok svalovej sily, preferujeme rozvoj dynamickej a explozívnej silovej schopnosti. Pre vek 12 – 14 rokov je charakteristický rýchly, často až prudký rast, najmä končatín a vývoj svalstva. Preto narastá aj význam správnej výživy. Nerovnomernosť vývojových zmien sa prejavuje zlou pohybovou koordináciou a psychickou nevyrovnanosťou. Po odznení pubertálnych zmien dochádza k zreteľnému zlepšovaniu nervosvalovej koordinácie. Nastupujúci rozvoj svalstva je predpokladom pre ďalší rozvoj silových schopností vrátane silovej vytrvalosti. (Votík, 2003)

Bence (2001) zaraďuje obdobie 12-13 rokov do prvej fázy puberty. V telesnom raste zaznamenávame prudký vzostup, pričom hlavný podiel má dĺžka nôh, čiastočne trupu. V telesnej výške sa jednotlivé proporcie blížia k hodnotám dospelého človeka. Za rastom do výšky zaostáva rast do šírky. Zatiaľ čo na začiatku obdobia sú vyššie dievčatá, po ukončení puberty sú vyšší chlapci.

2.9 Technická príprava vo futbale

Technická príprava vo futbale je súhrn všetkých pohybových schopností spomenutých v predchádzajúcich kapitolách tejto práce, ktoré slúžia k vyriešeniu určitej hernej úlohy pri dodržaní pravidiel hry. Vo futbale hrá technika celkom určite rozhodujúcu rolu. Jedinci, ktorí sa vyznačujú schopnosťou nadpriemerného citu pre loptu, dávajú základ úspešnej hre celého družstva. (Kollath, 2006)

Dovalil (2002) definuje techniku ako spôsob riešenia pohybovej úlohy v súlade s pravidlami, motorickými možnosťami hráča a biomechanickými zákonitnosťami.

Technická stránka herných činností jednotlivca je vonkajším prejavom futbalistu, podmienený biomechanickými zákonitnosťami. Chápeme ju ako účelný spôsob, prevedenia hernej činnosti alebo určitého reťazca herných činností uskutočňovaných v závislosti na situačných (kvalita súpera, povrch hracej plochy atď.) a dispozičných (technická a taktická vyspelosť hráča) faktoroch, ktoré podmieňujú priebeh hernej situácie. (Votík, 2003)

Počiatky efektívneho rozvoja základov techniky sú určené do vekovej kategórie prípraviek. Bolo preukázané, že v mladšom školskom veku (6 – 10 rokov) sú najlepšie predpoklady k zvládnutiu technickej stránky jednotlivých športov. Športovci v tejto kategórii by mali mať k dispozícii pokiaľ je to možné rozmanitú ponuku prípravných a herných foriem ku zlepšovaniu futbalovej techniky. Zvládnutiu základných herných činností, ako je spracovanie lopty, vedenie lopty, prihrávanie, obchádzanie súpera a strelba, je potreba venovať veľa pozornosti formou rozmanitých cvičení (Kollath, 2006)

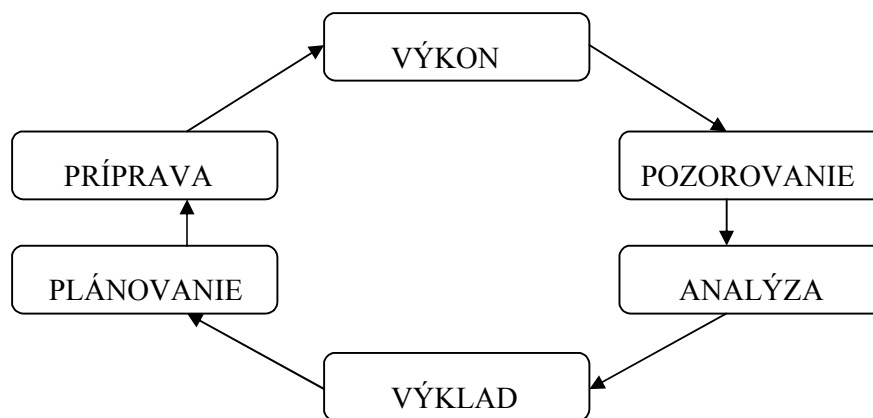
Bedřich (2006) považuje technickú prípravu za synonymum motorického učenia, ktoré prebieha podľa určitých zákonitostí a princípov a jeho priebeh vykazuje nerovnomernú závislosť náročnosti osvojovania techniky, pripravenosti hráča, zvyšovanie úrovne futbalových zručností, dobe nácviku atď.

2.10 Analýza herného výkonu vo futbale

O tom aký veľký význam má vo futbale analýza herného výkonu už v dnešnej dobe nikto nepochybuje. Otázkou nie je či máme analyzovať ale akým spôsobom to spraviť?

Tréneri – analytici majú v dnešnej dobe k dispozícii nástroje, vďaka ktorým môže byť ich práca presnejšia a efektívnejšia. Samozrejme, je stále možné používať svoj poznámkový blok ale prečo nevyužiť video materiál. Progresívne metódy založené na využití počítačovej techniky sa presadzujú aj do futbalového sveta. Čas potrebný na vypracovanie analýzy zápasu by však nemal byť príliš dlhý. A to z dôvodu využitia maximálneho času na zistenie presnosti. Preto boli vyvinuté počítačové analytické programy, ktoré majú uľahčiť prácu futbalových špecialistov. Medzi takéto programy patria softvéry od spoločností Prozone Sport, Amisco, Opta, Dartfish a iné.

Je však dôležitá jedná vec a to, že väčšina takýchto programov sa stáva dobrým pomocníkom až v rukách odborníka, ktorý program ovláda a ja schopný z neho vybrať potrebné informácie. Preto si špičkové kluby platia schopných ľudí, dokonca celé tými. Týmto spôsobom dokážu odovzdať analýzu už pár hodín po zápase. Častá ale mylná predstava je, že všetko spraví počítač. Každý kto analýzu spracováva by sa mal rozumieť problematike a tiež vedieť čo presne analýzou hľadá. To ako by mala počítačová analýza vyzerat' vyznačuje graf č.2.

Graf 2 – Schéma princípu počítačovej analýzy

3. Ciele a úlohy práce, hypotézy

3.1 Ciele práce

Pomocou analýzy videozáznamov futbalových zápasov sa budem snažiť poukázať na technické nedostatky v spracovaní lopty. Kvantitatívnou metódou zistím pomer medzi spracovaním lopty na mieste a spracovaním do pohybu. Tiež sa zameriam na následnú činnosť po spracovaní, na zistenie úspešnosti. Analyzovať budem videozáznamy zápasov dvoch mládežníckych tímov kategórie U13, pretože v tomto veku je senzitívne obdobie pre rozvoj futbalových zručností.

3.2 Úlohy práce

1. Vytvorenie štruktúry práce
2. Teoretický rozbor základných pojmov potrebných k priblíženiu témy
3. Vyvodenie hypotéz
4. Voľba výskumného súboru
5. Získanie výskumného materiálu
6. Voľba metódy výskumu
7. Definícia sledovanej HČJ
8. Vytvorenie záznamového archu
9. Samotná analýza videozáznamov
10. Spracovanie výsledkov
11. Vyvodenie záverov

3.3 Hypotézy

H1 – Predpokladám, že kvantitatívnou analýzou kvalitatívnych znakov, konkrétne úspešnosti spracovania lopty zistím vyšší počet neúspešných pokusov.

H2 – Predpokladám, že kvantitatívnou analýzou kvalitatívnych znakov, konkrétne spôsobu spracovania lopty zistím, že častejším spôsobom bude spracovanie na mieste.

H3 - Predpokladám, že kvantitatívnou analýzou kvalitatívnych znakov, konkrétne spôsobu spracovania lopty zistím, že viac úspešných následných činností bude po spracovaní do pohybu.

4. Metodika práce

4.1 Popis skúmaných súborov

Prvý skúmaný súbor predstavuje tím hráčov z futbalového klubu Dukla Praha, ktorý v sezóne 2012/2013 hral Českú ligu žiakov v kategórii U-13, skupinu B. V tejto sezóne sa umiestnil na 2.mieste. Z tohto by sa dalo vyvodit', že tento celok patrí medzi najkvalitnejšie družstvá vo svojej kategórii v Českej Republike. V tomto súbore sú hráči vo veku 11-12 rokov.

Druhý skúmaný súbor predstavuje tím hráčov z futbalového klubu Slavia Praha, ktorý rovnako ako predchádzajúci tím v sezóne 2012/2013 hral Českú ligu žiakov v kategórii U-13, avšak skupinu A. V tejto sezóne obsadil 3. Miesto. Z čoho môžeme taktiež vyvodit', že tento celok patrí medzi kvalitatívne najlepšie družstvá vo svojej kategórii v Českej Republike. V tomto súbore sú tiež hráči vo veku 11-12 rokov.

Oba skúmané súbory patria do futbalových klubov, ktorých A – mužstvá pôsobia v najvyššej futbalovej súťaži v Českej Republike. Patria medzi tradičné kluby s bohatou históriou a môžu sa pýšiť veľkým množstvom skvelých futbalistov a tiež reprezentantov. Ďalej sa môžu pochváliť širokou mládežníckou základňou a systematickou prácou v tomto smere.

4.2 Skúmaný materiál

Skúmaný materiál sú videozáznamy jednotlivých zápasov dvoch už vyššie spomenutých družstiev. Od každého družstva je analyzovaných 5 vybraných zápasov zo sezóny 2012/2013. V tejto kategórii (U13) sa hrá súčasne na dvoch ihriskách, preto je analyzovaný záznam vždy z jedného ihriska. Tieto videozáznamy boli poskytnuté trénermi jednotlivých družstiev.

4.3 Metóda výskumu

Keďže hlavným cieľom výskumu je zistiť počet úspešných a neúspešných pokusov spracovania lopty a pomer medzi spracovaním lopty do pohybu a spracovaním lopty na mieste, tak ako výskumnú metódu som zvolil kvantitatívnu analýzu. Presnejšie by sa dala definovať ako kvantitatívna analýza kvalitatívnych znakov. Jedná sa teda

o empirický výskum a pretože som pozoroval videozáznam, tak sa jedná o observačnú (pozorovacíu) metódou tzv. interakčnú analýzu.

Kvantitatívny výskum je metóda štandardizovaného vedeckého výskumu, ktorý popisuje javy pomocou premenných (znakov), ktoré sú zostrojené tak, aby merali určité vlastnosti. Výsledky takýchto meraní sú potom spracované a interpretované napríklad s využitím štatistiky.

4.4 Definícia sledovanej HČJ

Zo všetkých HČJ som si pre svoju prácu a analýzu zvolil spracovanie lopty. A to preto, lebo práve v tejto hernej činnosti vidím veľké nedostatky. Konkrétne sa jedná o spracovanie lopty pod tlakom.

Pod tlakom rozumieme tak, že na hráča, ktorý spracováva loptu dostupuje hráč resp. hráči súpera v okruhu 3 [m] alebo menšom (obr. 1). V tejto činnosti ďalej budem rozlišovať dva hlavné spôsoby a to **spracovanie na mieste** a **spracovanie do pohybu**. Ďalej budem sledovať tiež následnú činnosť po úspešnom spracovaní.

1. **Spracovaním na mieste** rozumieme také spracovanie, pri ktorom hráč loptu zastavím a nenasleduje snaha o okamžitý pohyb z miesta spracovania.
2. **Spracovaním do pohybu** naopak rozumieme spracovanie, pri ktorom hráč loptu nezastavuje ale snaží sa s ňou ostať v pohybe z miesta spracovania.

Obr.1 – spracovanie lopty pod tlakom

Okrem spracovania lopty, budem ako doplnujúce zaznamenávať následnú činnosť po **úspešnom** spracovaní lopty či už na mieste alebo do pohybu. Budem rozlišovať tieto činnosti:

- Vedenie lopty
- Obchádzanie súpera
- Prihrávka
- Strelba

Rovnako ako u hlavnej sledovanej činnosti spracovania lopty, tak aj pri následných činnostiach budem rozlišovať úspešné a neúspešné pokusy.

4.5 Definícia úspešnosti a neúspešnosti prevedenia HČJ

Pri definovaní a určovaní úspešnosti a neúspešnosti prevedenia jednotlivých HČJ vychádzam z vlastných dlhoročných skúseností hráča a trénera. Obzvlášť pri určení neúspešného vykonania sledovanej HČJ.

Úspešné spracovanie lopty pod tlakom

Za úspešné spracovanie lopty **na mieste** považujeme také spracovanie, pri ktorom hráč loptu dostane pod vlastnú kontrolu jedným z vyššie uvedených spôsobov spracovania bez snahy o okamžitý pohyb.

Za úspešné spracovanie lopty **do pohybu** považujeme také spracovanie, pri ktorom hráč dostane loptu pod vlastnú kontrolu jedným z vyššie uvedených spôsobov spracovania so snahou o okamžitý pohyb.

Neúspešné spracovanie lopty pod tlakom

Za neúspešné spracovanie lopty **na mieste** považujeme také spracovanie, pri ktorom sa hráčovi nepodarí dostať loptu pod vlastnú kontrolu. Medzi neúspešné však nepočítame také spracovanie, pri ktorom je hráč v značne obmedzenej situácii. V tomto posudzovaní závisí od hodnotiteľa.

Za neúspešné spracovanie lopty **do pohybu** považujeme také spracovanie, pri ktorom sa hráčovi nepodarí dostať loptu pod vlastnú kontrolu. Medzi neúspešné však nepočítame také spracovanie, pri ktorom je hráč v značne obmedzenej situácii. Pri tomto posudzovaní závisí od skúseností a pohľadu hodnotiteľa.

Definícia úspešnej resp. neúspešnej následnej činnosti po spracovaní

Za úspešné **vedenie lopty** po úspešnom spracovaní lopty považujeme také vedenie, pri ktorom má hráč stále loptu pod kontrolou až po následnú inú hčj.

Za neúspešné **vedenie lopty** po úspešnom spracovaní lopty považujeme také vedenie, pri ktorom hráč stratí kontrolu nad loptou. Medzi neúspešné však nepočítame také vedenie, pri ktorom je hráč faulovaný. Pri tomto posudzovaní závisí od skúseností a pohľadu hodnotiteľa.

Za úspešné **obchádzanie súpera** po úspešnom spracovaní lopty považujeme také obchádzanie, pri ktorom má hráč stále loptu pod kontrolou až po následnú inú hčj.

Za neúspešné **obchádzanie súpera** po úspešnom spracovaní lopty považujeme také obchádzanie, pri ktorom hráč stratí kontrolu nad loptou. Medzi neúspešné však nepočítame také obchádzanie, pri ktorom je hráč faulovaný. Pri tomto posudzovaní závisí od skúseností a pohľadu hodnotiteľa.

Za úspešnú **prihrávku** po úspešnom spracovaní lopty považujeme takú prihrávku, ktorá je presne a správne adresovaná spoluhráčovi.

Za neúspešnú **prihrávku** po úspešnom spracovaní lopty považujeme takú prihrávku, ktorá je nepresná a loptu získa súper alebo bola zablokovaná za postrannú čiaru. Pri tomto posudzovaní závisí od skúseností a pohľadu hodnotiteľa.

Za úspešnú **strelbu** po úspešnom spracovaní lopty považujeme takú strelbu, ktorá smeruje na bránu súpera alebo tesne vedľa nej. Pri tomto posudzovaní závisí od skúseností a pohľadu hodnotiteľa.

Za neúspešnú **strelbu** po úspešnom spracovaní lopty považujeme takú strelbu, ktorá je zablokovaná súperom alebo smeruje veľmi mimo bránu súpera. Pri tomto posudzovaní závisí od skúseností a pohľadu hodnotiteľa.

4.6 Zber dát

Dáta potrebné k porovnaniu spôsobov a úspešnosti spracovania resp. k vyhodnoteniu výskumu sme získali postupným sledovaním všetkých videozáznamov a ručným zaznamenávaním do záznamového bloku.

Záznamový blok

Dôležitým krokom pri analýze videozáznamu je vytvorenie správne záznamového archu (tabuľka 1). Ten by mal obsahovať všetko potrebné k prehľadnému zaznamenávaniu pozorovaných skutočností a k ich vyhodnocovaniu. Určite by malo obsahovať základné informácie o analyzovanom zápase a samozrejme priestor na zaznamenávanie sledovaných činností.

Pozorovaný tím:				
Zápas:				
Dátum:				
Hracia plocha:				
Výsledok:				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste		Do pohybu	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
Následná činnosť:				
Vedenie				
Obchádzanie				
Prihrávka				
Strelba				
Spolu				

Tabuľka 1 – záznamový blok

5. Výsledky

V nasledujúcej časti sú prezentované výsledky analýz jednotlivých zápasov oboch družstiev samostatne a následne spolu. Vyhodnotenie bude zobrazené v tabuľkách, pomocou grafov a taktiež výsledky zhodnotím slovné.

5.1 Analyzované zápasy - Dukla Praha

Zápas č.1: Dukla Praha U13 – Bohemians 1905

Pozorovaný tím: Dukla Praha U13 Zápas: Dukla Praha U13 - Bohemians 1905 U13 Dátum: 13.2.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 8:8				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 49 pokusov		Do pohybu 35 pokusov	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	37	12	30	5
Následná činnosť:				
Vedenie	5	1	4	0
Obchádzanie	1	7	7	1
Prihrávka	11	10	7	2
Strel'ba	1	1	9	0

Tabuľka 2 – Dukla Praha U13 – Bohemians Praha U13

Z tabuľky 2 je zrejmé, že v zápase Dukla Praha U13 – Bohemians 1905 U13 mali hráči Dukly spolu **84** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **49** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **35** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **37** a neúspešných **12**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **18** úspešných následných činností a **19** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **30** a neúspešných **5**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **27** úspešných následných činností a **3** neúspešné.

Zápas č.2:

Dukla Praha U13 – Sparta Praha U13

Pozorovaný tím: Dukla Praha U13 Zápas: Dukla Praha U13 – Sparta Praha U13 Dátum:27.2.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 5:7				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 48 pokusov		Do pohybu 33 pokusov	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	38	10	28	5
Následná činnosť:				
Vedenie	1	1	3	0
Obchádzanie	2	10	7	4
Prihrávka	15	8	6	3
Strel'ba	0	1	5	0

Tabuľka 3 - Dukla Praha U13 – Sparta Praha U13

Z tabuľky 3 je zrejmé, že v zápase Dukla Praha U13 – Sparta Praha U13 mali hráči Dukly spolu **71** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **48** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **33** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **38** a neúspešných **10**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **18** úspešných následných činností a **20** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **28** a neúspešných **5**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **21** úspešných následných činností a **7** neúspešných.

Zápas č.3:

Dukla Praha U13 – FK Viktoria Žižkov U13

Pozorovaný tím: Dukla Praha U13 Zápas: Dukla Praha U13 – FK Viktoria Žižkov U13 Dátum: 6.3.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 7:5				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 49 pokusov		Do pohybu 37 pokusov	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	40	9	28	9
Následná činnosť:				
Vedenie	6	3	4	4
Obchádzanie	2	8	2	0
Prihrávka	14	6	13	2
Strelba	1	0	2	1

Tabuľka 4 - Dukla Praha U13 – FK Viktoria Žižkov U13

Z tabuľky 4 je zrejmé, že v zápase Dukla Praha U13 – FK Viktria Žižkov U13 mali hráči Dukly spolu **86** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **49** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **37** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **40** a neúspešných **9**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **23** úspešných následných činností a **17** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **28** a neúspešných **9**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **21** úspešných následných činností a **7** neúspešných.

Zápas č.4:

Dukla Praha U13 – FK Kladno U13

Pozorovaný tím: Dukla Praha U13 Zápas: Dukla Praha U13 – FK Kladno U13 Dátum:6.4.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 3:1				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 45		Do pohybu 35	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	38	10	29	6
Následná činnosť:				
Vedenie	5	3	6	4
Obchádzanie	1	8	2	0
Prihrávka	15	5	12	1
Strel'ba	0	1	3	1

Tabuľka 5 - Dukla Praha U13 – FK Kladno U13

Z tabuľky 5 je zrejmé, že v zápase Dukla Praha U13 – FK Kladno U13 mali hráči Dukly spolu **80** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **45** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **35** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **37** a neúspešných **8**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **21** úspešných následných činností a **17** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **29** a neúspešných **6**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **23** úspešných následných činností a **6** neúspešných.

Zápas č.5:

Dukla Praha U13 – FK Teplice U13

Pozorovaný tím: Dukla Praha U13 Zápas: Dukla Praha U13 – FK Teplice U13 Dátum:28.4.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 5:3				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 47		Do pohybu 34	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	37	10	28	6
Následná činnosť:				
Vedenie	2	1	4	0
Obchádzanie	2	10	7	3
Prihrávka	15	8	8	1
Strel'ba	0	1	5	0

Tabuľka 6 - Dukla Praha U13 – FK Teplice U13

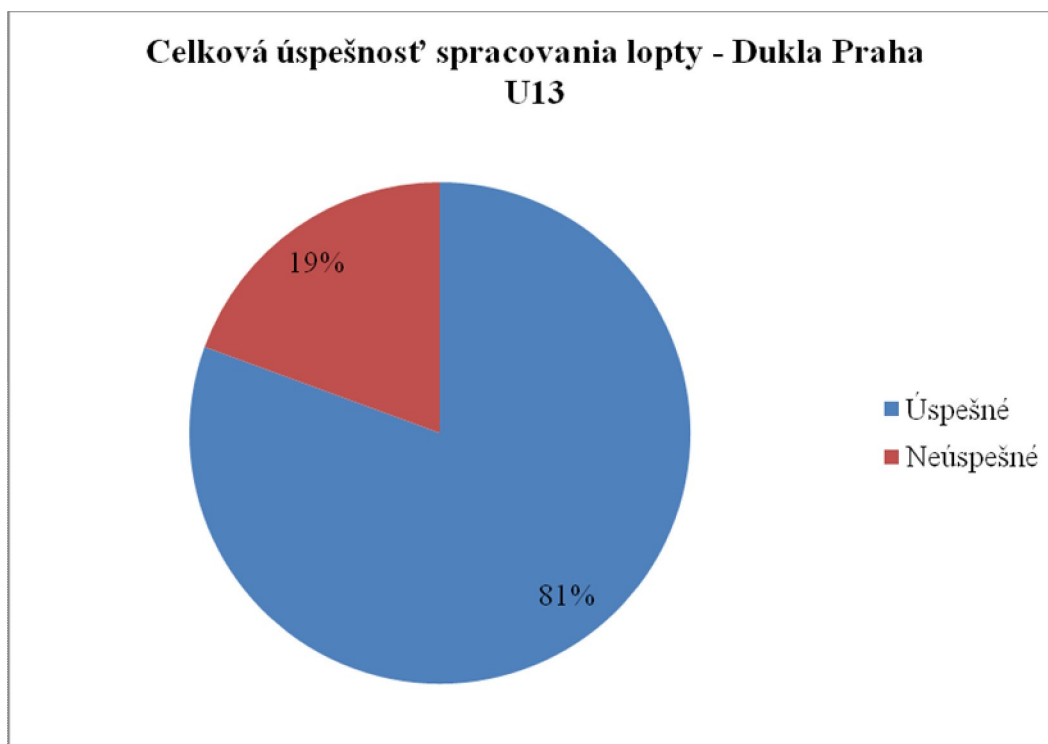
Z tabuľky 6 je zrejmé, že v zápase Dukla Praha U13 – FK Teplice U13 mali hráči Dukly spolu **81** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **47** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **34** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **37** a neúspešných **10**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **19** úspešných následných činností a **20** neúspešných.

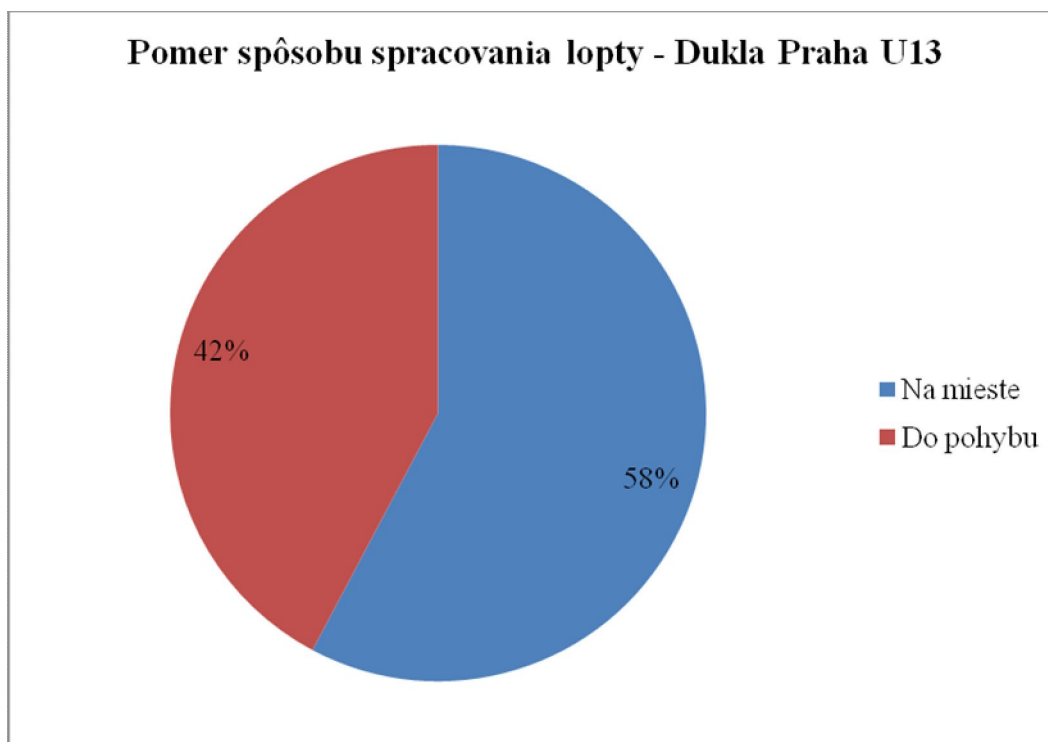
Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **28** a neúspešných **6**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **25** úspešných následných činností a **3** neúspešné.

Z analýzy zápasov tímu Dukla Praha U13 vyplýva, že úspešnosť spracovania lopty bez ohľadu na spôsob je **81%** (viď. Graf 3).

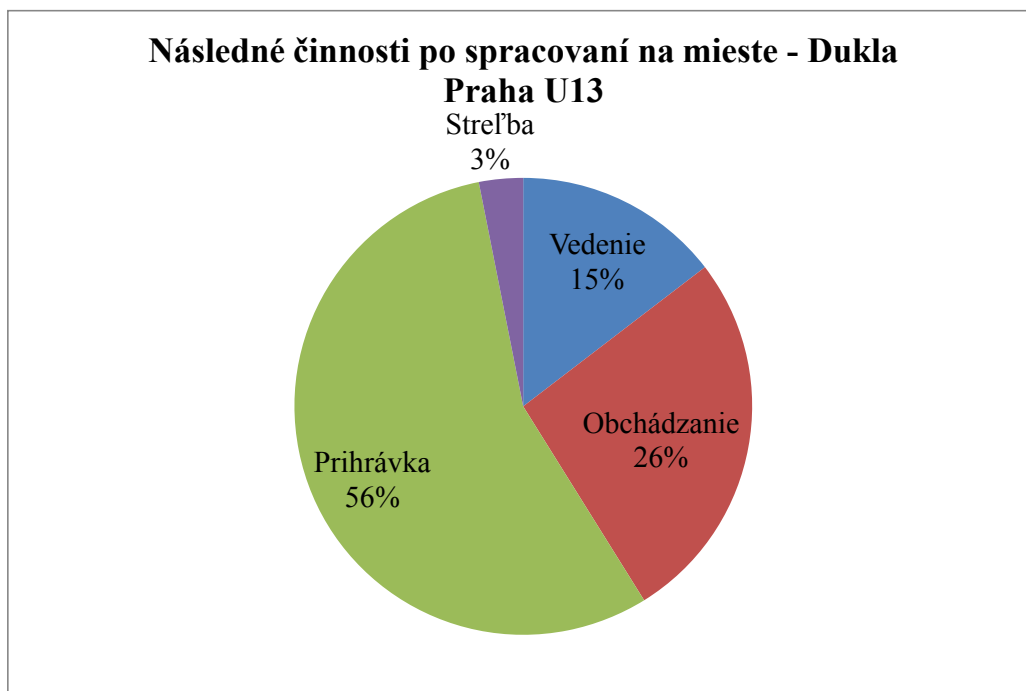
Pomer medzi spracovaním lopty na mieste a spracovaním do pohybu je **58%** na mieste ku **42%** do pohybu (viď. Graf 4).

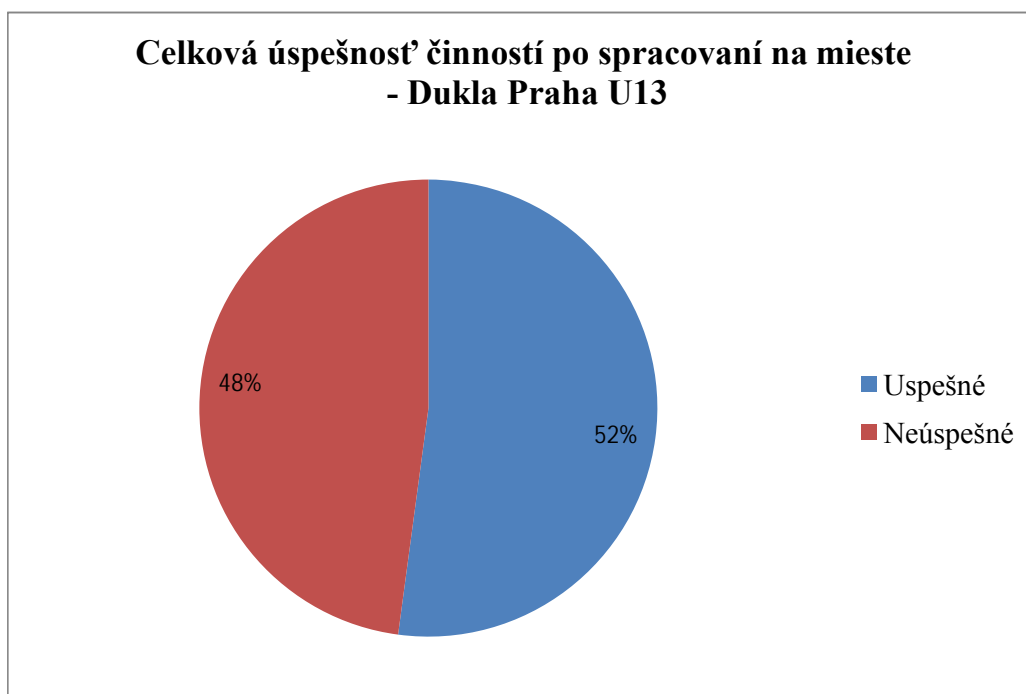
Graf 3 – Úspešnosť spracovania lopty Dukla Praha U13

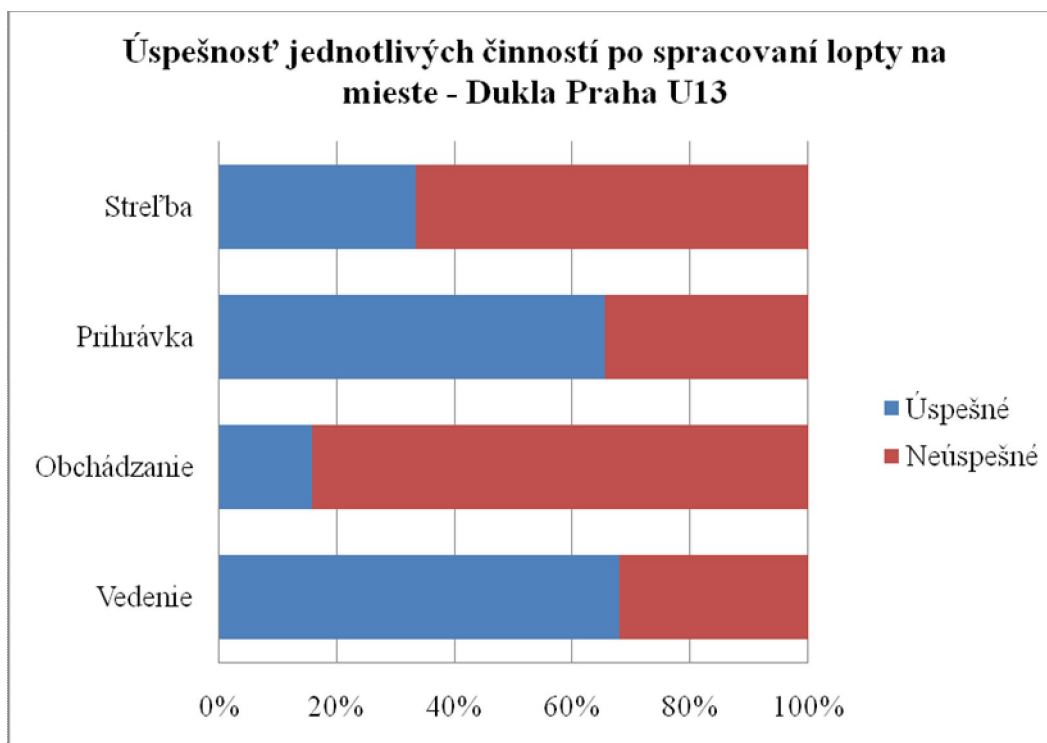
Graf 4 – Pomer spôsobu spracovania lopty Dukla Praha U13

Graf 5 – Následné činnosti po spracovaní na mieste Dukla Praha U13

Graf 6 – Úspešnosť činností po spracovaní na mieste Dukla Praha U13

Graf 7 – Jednotlivé činnosti po spracovaní lopty na mieste Dukla Praha U13

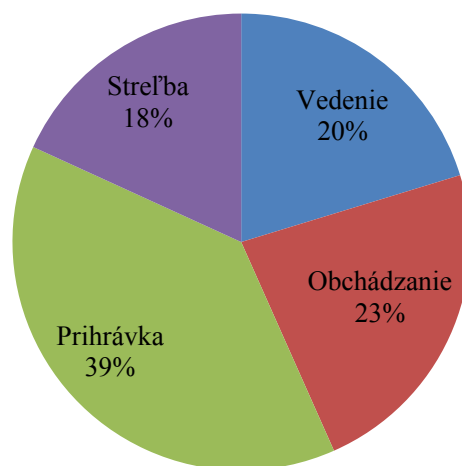
Z tejto analýzy tiež vyplýva, že úspešnosť následných činností po spracovaní lopty na mieste je **52%** (vid'. Graf 6).

Úspešnosť jednotlivých následných činností po spracovaní lopty na mieste je následná: strelba 33%, prihrávka 64%, obchádzanie 17%, vedenie 68% (vid'. Graf 7).

Pomer v počte medzi týmito činnosťami je: strelba 3%, prihrávka 56%, obchádzanie 26%, vedenie 15% (vid'. Graf 5).

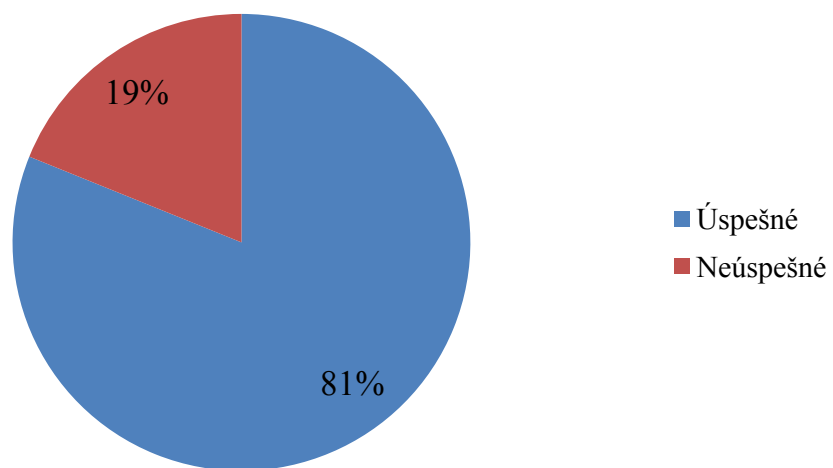

Následné činnosti po spracovaní do pohybu - Dukla Praha U13

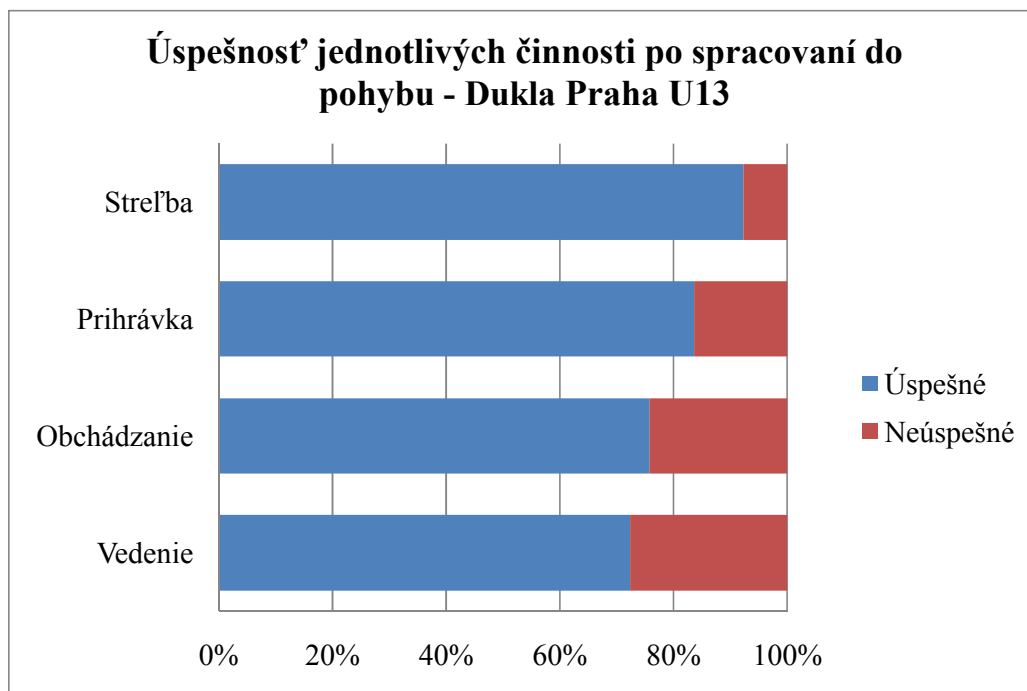

Graf 8 – Následné činnosti po spracovaní do pohybu Dukla Praha U13

Celková úspešnosť činností po spracovaní do pohybu - Dukla Praha U13

Graf 9 – Celková úspešnosť činností po spracovaní do pohybu Dukla Praha U13

Graf 10 – Jednotlivé činnosť po spracovaní lopty do pohybu Dukla Praha U13

Z analýzy zápasov Dukly Praha U13 vyplýva, že úspešnosť následných činností po spracovaní lopty do pohybu je **81%** (vid'. Graf 9).

Úspešnosť jednotlivých následných činností po spracovaní lopty na mieste je následná: strelba 92%, prihrávka 83%, obchádzanie 75%, vedenie 72% (vid'. Graf 10).

Pomer v počte medzi týmito činnosťami je: strelba 18%, prihrávka 39%, obchádzanie 23%, vedenie 20% (vid'. Graf 8).

5.2 Analyzované zápasy - Slavia Praha

Zápas č.1:

Slavia Praha U13 – Sparta Praha U13

Pozorovaný tím: Slavia Praha U13 Zápas: Slavia Praha U13 – Sparta Praha U13 Dátum: 13.2.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 3:11				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 50 pokusov		Do pohybu 29 pokusov	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	43	7	25	4
Následná činnosť:				
Vedenie	6	3	4	0
Obchádzanie	2	8	2	0
Prihrávka	13	11	12	3
Strel'ba	0	0	4	0

Tabuľka 7 – Slavia Praha U13 – Sparta Praha U13

Z tabuľky 7 je zrejmé, že v zápase Slavia Praha U13 – Sparta Praha U13 mali hráči Slavie Praha spolu **79** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **50** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **29** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **43** a neúspešných **7**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **21** úspešných následných činností a **22** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **25** a neúspešných **4**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **22** úspešných následných činností a **3** neúspešné.

Zápas č.2:

Slavia Praha U13 – FK Teplice U13

Pozorovaný tím: Slavia Praha U13 Zápas: Slavia Praha U13 – Teplice U13 Dátum: 27.2.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 6:1				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 60 pokusov		Do pohybu 54 pokusov	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	53	7	44	10
Následná činnosť:				
Vedenie	5	1	10	0
Obchádzanie	4	3	1	0
Prihrávka	26	13	19	4
Strelba	0	1	10	0

Tabuľka 8 - Slavia Praha U13 – FK Teplice U13

Z tabuľky 8 je zrejmé, že v zápase Slavia Praha U13 – FK Teplice U13 mali hráči Slavie spolu **114** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **60** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **54** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **53** a neúspešných **7**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **35** úspešných následných činností a **18** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **44** a neúspešných **10**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **40** úspešných následných činností a **4** neúspešné.

Zápas č.3:

Slavia Praha U13 – Bohemians 1905 U13

Pozorovaný tím: Slavia Praha U13 Zápas: Slavia Praha U13 – Bohemians 1905 U13 Dátm:25.8.2012 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 5:5				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 39 pokusov		Do pohybu 26 pokusov	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	31	8	21	5
Následná činnosť:				
Vedenie	8	2	6	1
Obchádzanie	2	4	4	0
Prihrávka	9	5	7	1
Strel'ba	1	0	2	0

Tabuľka 9 - Slavia Praha U13 – Bohemians 1905 U13

Z tabuľky 9 je zrejmé, že v zápase Slavia Praha U13 – Bohemians 1905 U13 mali hráči Slavie spolu **65** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **39** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **26** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **31** a neúspešných **8**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **20** úspešných následných činností a **11** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **28** a neúspešných **9**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **19** úspešných následných činností a **2** neúspešné.

Zápas č.4:

Slavia Praha U13 – FK Hradec Králové U13

Pozorovaný tým: Slavia Praha U13 Zápas: Slavia Praha U13 – FK Hradec K. U13 Dátum: 10.2.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 1:3				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 40		Do pohybu 28	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	30	10	22	6
Následná činnosť:				
Vedenie	7	1	6	1
Obchádzanie	3	4	4	0
Prihrávka	10	5	8	1
Strelba	0	0	2	0

Tabuľka 10 - Slavia Praha U13 – FK Hradec Králové U13

Z tabuľky 10 je zrejmé, že v zápase Slavia Praha U13 – FK Hradec Králové U13 mali hráči Slavia spolu **68** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **40** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **28** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **30** a neúspešných **10**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **20** úspešných následných činností a **10** neúspešných.

Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **22** a neúspešných **6**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **20** úspešných následných činností a **2** neúspešné.

Zápas č.5:

Slavia Praha U13 – FK Příbram U13

Pozorovaný tým: Slavia Praha U13 Zápas: Slavia Praha U13 – FK Příbram U13 Dátum: 19.5.2013 Hracia plocha: 70x50 Hrací čas: 2x 25 min. Výsledok: 5:1				
Útočná polovica				
Spôsob spracovania	Na mieste 58		Do pohybu 52	
	Úspešné	Neúspešné	Úspešné	Neúspešné
	50	8	43	0
Následná činnosť:				
Vedenie	6	1	10	0
Obchádzanie	3	2	2	1
Prihrávka	23	13	18	3
Strelba	1	1	9	0

Tabuľka 11 - Slavia Praha U13 – FK Příbram U13

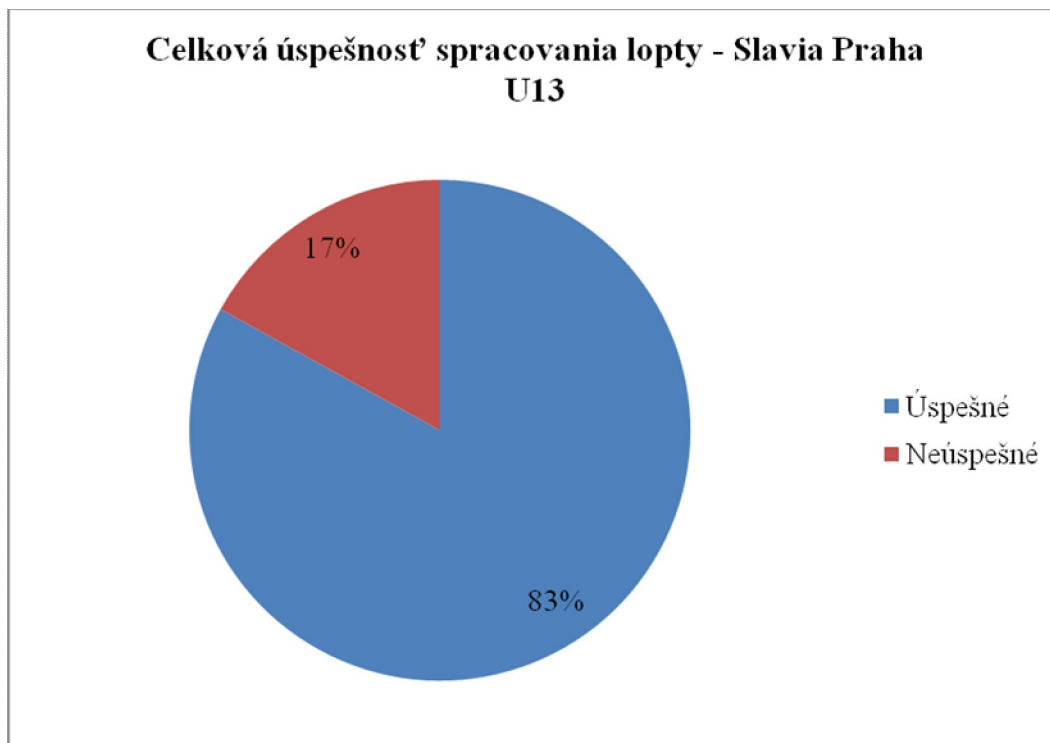
Z tabuľky 11 je zrejmé, že v zápase Slavia Praha U13 – FK Příbram U13 mali hráči Dukly spolu **110** pokusov o spracovanie lopty pod tlakom. Z toho **58** pokusov o spracovanie lopty na mieste a **52** pokusov o spracovanie do pohybu.

Úspešných pokusov spracovania na mieste bolo **50** a neúspešných **8**. Po úspešných pokusoch spracovania na mieste nasledovalo **33** úspešných následných činností a **17** neúspešných.

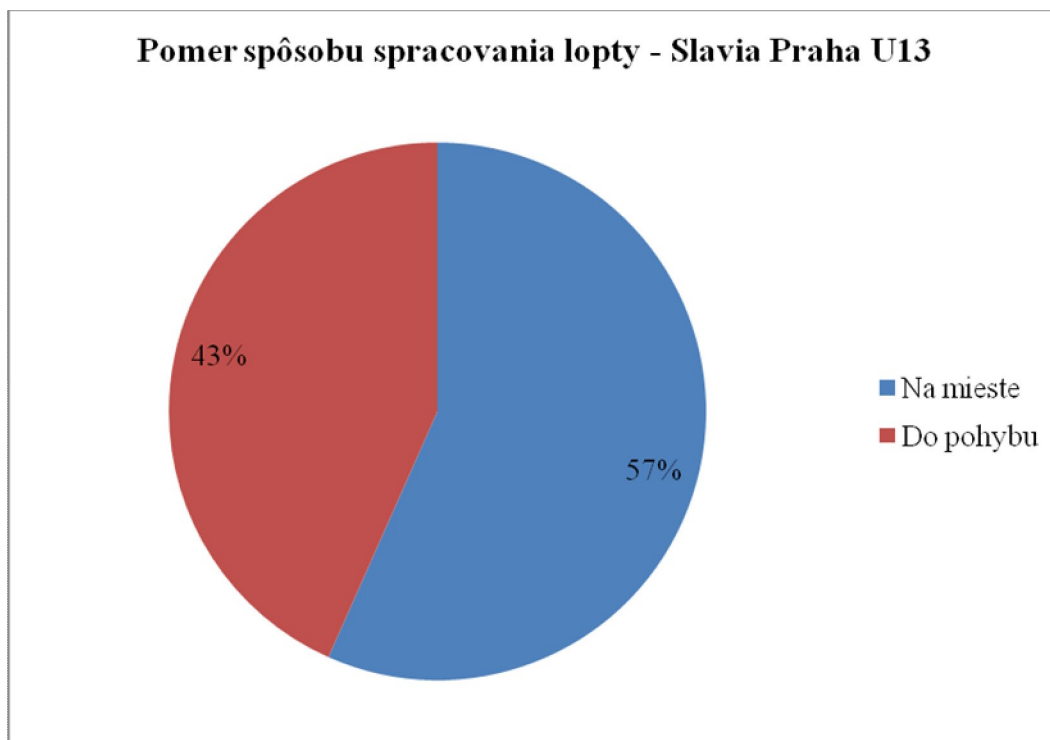
Úspešných pokusov spracovania do pohybu bolo **43** a neúspešných **9**. Po úspešných pokusoch spracovania do pohybu nasledovalo **39** úspešných následných činností a **4** neúspešné.

Z analýzy zápasov tímu Slavia Praha U13 vyplýva, že úspešnosť spracovania lopty bez ohľadu na spôsob je **83%** (viď. Graf 9).

Pomer medzi spracovaním lopty na mieste a spracovaním do pohybu je **57%** na mieste ku **43%** do pohybu (viď. Graf 10).

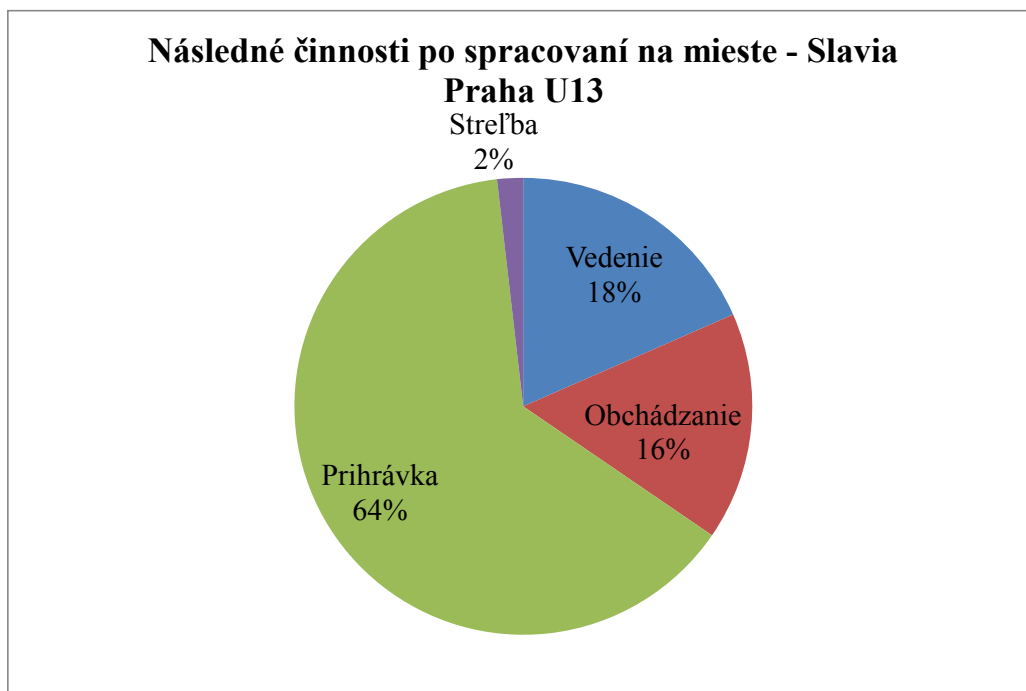

Graf 11 – Úspešnosť spracovania lopty Slavia Praha U13

Graf 12 – Pomer spôsobu spracovania Slavia Praha U13

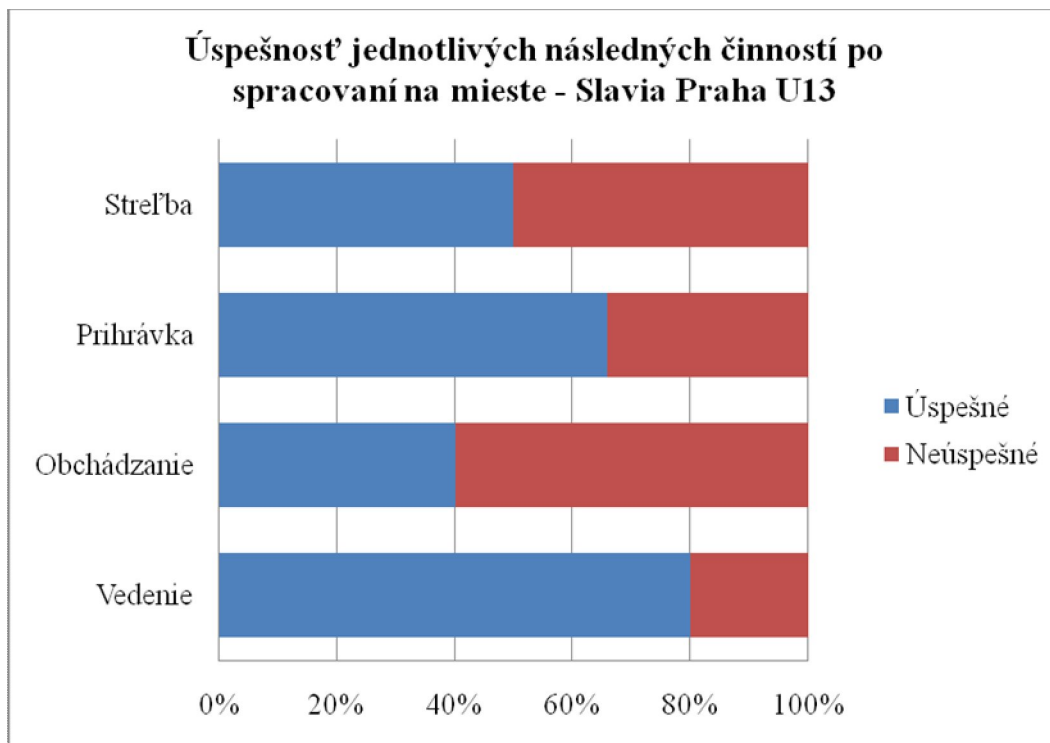

Graf 13 – Následné činnosti po spracovaní na mieste Slavia Praha U13

Graf 14 – Úspešnosť činností po spracovaní na mieste Slavia Praha U13

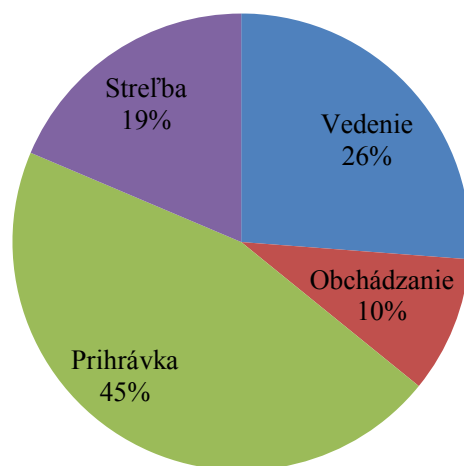
Graf 15 – Jednotlivé činnosti po spracovaní lopty na mieste Slavia Praha U13

Z tejto analýzy tiež vyplýva, že úspešnosť následných činností po spracovaní lopty na mieste je **59%** (vid'. Graf 14).

Úspešnosť jednotlivých následných činností po spracovaní lopty na mieste je následná: strelba 50%, prihrávka 65%, obchádzanie 40%, vedenie 80% (vid'. Graf 15).

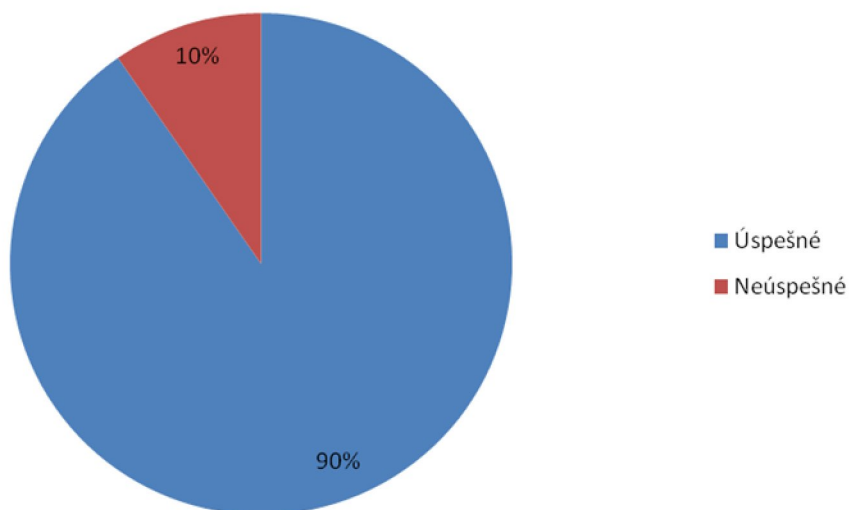
Pomer v počte medzi týmito činnosťami je: strelba 2%, prihrávka 64%, obchádzanie 16%, vedenie 18% (vid'. Graf 13).

Následné činnosti po spracovaní do pohybu - Slavia Praha U13

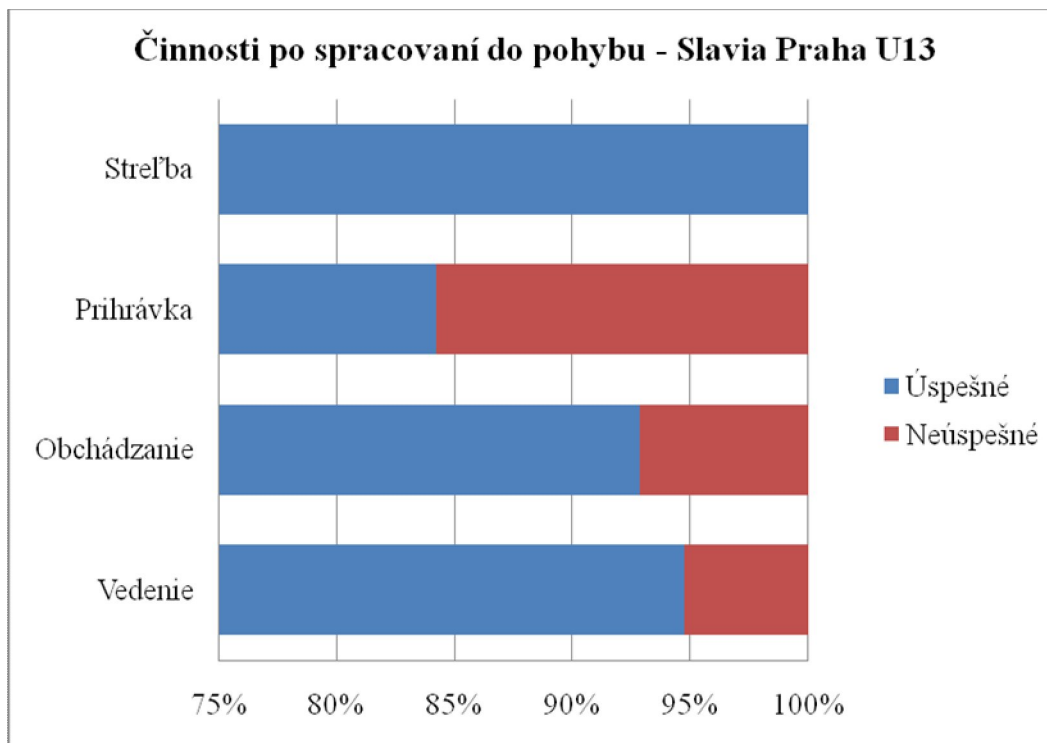

Graf 16 – Následné činnosti po spracovaní do pohybu Slavia Praha U13

Úspešnosť činností po spracovaní do pohybu - Slavia Praha U13

Graf 17 – Úspešnosť činností po spracovaní do pohybu Slavia Praha U13

Graf 18 – Činnosť po spracovaní lopty do pohybu Slavia Praha U13

Z analýzy zápasov Slavia Praha U13 tiež vyplýva, že úspešnosť následných činností po spracovaní lopty do pohybu je **90%** (viď. Graf 17).

Úspešnosť jednotlivých následných činností po spracovaní lopty na mieste je následná: strelba 100%, prihrávka 84%, obchádzanie 93%, vedenie 94% (viď. Graf 18).

Pomer v počte medzi týmito činnosťami je: strelba 19%, prihrávka 45%, obchádzanie 10%, vedenie 26% (viď. Graf 16).

6. Diskusia

V tejto práci som sa zamerlal na zistenie úrovne spracovania lopty mladších žiakov, zistenie pomeru medzi spracovaním lopty na mieste a spracovaním do pohybu. Zaujímalo ma tiež aká je úspešnosť herných činností po úspešnom spracovaní. Kvantitatívnou analýzou videozáznamov dvoch mládežníckych celkov som sa dopracoval k zaujímavým výsledkom a teraz ich budem konfrontovať s mojimi hypotézami. Oba celky odohrali zápasy, v ktorých buď dominovali alebo boli vyrovnanými súpermi bez ohľadu na výsledok, ktorý je v práci len informatívny.

H1 – Predpokladám, že kvantitatívnou analýzou kvalitatívnych znakov, konkrétne úspešnosti spracovania lopty zistím vyšší počet neúspešných pokusov.

Na základe mojej analýzy musím túto hypotézu vyvrátiť. Výsledky výskumu ukázali, že oba celky vykazujú veľmi dobrú úspešnosť spracovania lopty, bez ohľadu na spôsob spracovania. V tomto smere sú na tom percentuálne o trochu lepšie hráči Slavie Praha U13, ktorí dosiahli úspešnosť 83%. Hráči Dukly Praha U13 zaostali len o málo a dosiahli 81% úspešnosť spracovania lopty. Keďže sa mi nepodarilo dohľadať podobný výskum, ktorý by skúmal percentuálnu úspešnosť spracovania lopty mladších žiakov pod tlakom, tak tieto čísla z môjho pohľadu poukazujú na veľmi dobrú technickú pripravenosť u oboch skúmaných celkoch. Bolo by určite zaujímavé porovnať tieto výsledky s výsledkami z iných krajín obzvlášť so Španielskom, ktoré sa momentálne považuje za krajinu, v ktorej je mládež vysoko technicky zdatná.

H2 – Predpokladám, že kvantitatívnou analýzou kvalitatívnych znakov, konkrétne spôsobu spracovania lopty zistím, že častejším spôsobom bude spracovanie na mieste.

Túto hypotézu na základe analýzy môžem prijať. Výsledky hovoria, že oba skúmané celky využívajú viac spracovanie lopty na mieste ako spracovanie do pohybu. Hodnoty ukazujú, že hráči Dukly Praha U13 využívajú spracovanie lopty na mieste 58% z celkového počtu spracovaní. Hráči Slavie Praha U13 sú na tom podobne a využívajú tento spôsob spracovania 57% z celkového počtu. Ani v tomto prípade sa mi nepodarilo nájsť žiaden výskum, ktorý by skúmal percentuálny pomer medzi spracovaním pod tlakom na mieste a spracovaním do pohybu. Preto z môjho pohľadu je toto číslo nepriaznivé a oba celky by mali mať vyššie percento spracovaní do pohybu. Samozrejme nie je možné ani potrebné v každej situácii pod tlakom spracovávať loptu do pohybu. No keďže sa futbal v dnešnej dobe stále zrýchľuje, je potreba klásť veľký dôraz v tréningovom procese a pripravovať hráča na spracovanie lopty do pohybu, predvídanie situácie a pohyb súpera už mladom veku, kedy je na to najvhodnejšie obdobie z pohľadu vývoja jedinca.

H3 - Predpokladám, že kvantitatívnou analýzou kvalitatívnych znakov, konkrétne spôsobu spracovania lopty zistím, že viac úspešných následných činností bude po spracovaní do pohybu.

Aj túto hypotézu môžem na základe môjho výskumu prijať. Výsledky jasne ukazujú, že u oboch skúmaných celkoch je po spracovaní lopty do pohybu vyššia úspešnosť následnej hernej činnosti. Celok Slavie Praha U13 dosahuje až 90% úspešnosť následnej činnosti po spracovaní do pohybu. Družstvo Dukly Praha U13 v tomto smere trochu zaostáva a jeho úspešnosť je 81%. Naopak po spracovaní lopty na mieste výsledky hovoria, že úspešnosť následných činností je u Slavie Praha U13 len 57% a u družstva Dukly Praha U13 52%. Toto zistenie jasne poukazuje na to, že spracovanie na mieste nie je z pohľadu ďalšej hernej situácie, tak výhodné ako spracovanie do pohybu. Hráč spracovaním do pohybu má určitú rýchlosť, ktorú pri dobre zvládnutom spracovaní môže využiť vo svoj prospech. Naopak pri spracovaní na mieste túto hybnosť a výhodu stráca.

Ďalšie výsledky výskumu hovoria o percentuálnom rozdelení následných činností, ktoré je rovnako zaujímavé a určite smerodajné. U hráčoch Dukly Praha U13 bola najčastejšou nasledujúcou činnosťou po spracovaní na mieste prihrávka 64% potom vedenie lopty 18%, obchádzanie súpera 16% a streľba 2%. Pri spracovaní lopty do pohybu sa percentuálne vyhodnotenie zmenilo: prihrávka 45%, vedenie lopty 26%, obchádzanie 10% a streľba sa zvýšila až na 19%. Podobne sú na tom aj hráči Slavie Praha U13 keď najčastejšou následnou činnosťou po spracovaní na mieste je prihrávka 56%, obchádzanie 26%, vedenie lopty 15% a streľba 3%. Rovnako aj v tomto prípade sa ich percentuálne rozdelenie zmenilo pri spracovaní lopty do pohybu na: prihrávka 39%, obchádzanie 23%, vedenie 20% a streľba na 18%. Táto percentuálna zmena z môjho pohľadu k lepšiemu poukazuje na to, že u oboch celkov hráči po spracovaní do pohybu získavajú viac možností na riešenie hernej situácie.

7. Závery

V priebehu práce som splnil všetky vopred stanovené ciele. V teoretickej časti práca prináša hlavne priblíženie pohybových zručností vo futbale, konkrétnejšie sa venuje spracovaniu lopty. V praktickej časti práce je spracovaný výskum zameraný na spracovanie lopty a následnú činnosť po spracovaní. Tento výskum vyvrátil moju prvú hypotézu, no naopak potvrdil moju druhú a tretiu. Vyvrátenie resp. potvrdenie mojich hypotéz hovorí o tom, že:

- Úspešnosť spracovania lopty bez ohľadu na spôsob je v kategórii mladších žiakov na veľmi dobrej úrovni a presahuje 81%.
- Častejším spôsobom spracovania lopty je v kategórii mladších žiakov spracovanie na mieste.
- Vyššia úspešnosť následných činností je v kategórii mladších žiakov po spracovaní lopty do pohybu.
- Výrazne najčastejšou činnosťou po spracovaní lopty na mieste v kategórii mladších žiakov je prihrávka.
- Po spracovaní lopty do pohybu je v kategórii mladší žiakov percentuálne lepšie rozloženie následných činností.

V tejto práci sa mi podarilo poukázať na nedostatky v spracovaní lopty do pohybu. Na to ako dôležitý je tento spôsob spracovania a ako výhodný je vzhľadom k riešeniu ďalších herných činností.

Téma spracovanie lopty v kategórii mladších žiakov z pohľadu úspešnosti či pomeru medzi spracovaním do pohybu a na mieste je určite zaujímavá a z môjho pohľadu veľmi smerodajná. Ako som už spomínal bolo by vhodné spracovať resp. porovnať výsledky výskumu s výsledkami z iných futbalovo úspešných krajín ako je napríklad Španielsko.

Táto práca je venovaná všetkým záujemcom zo širokej verejnosti. Predovšetkým však ľuďom, ktorí sa zaujímajú o futbal a problematiku tréningu mládeže. Verím, že moja práca pomôže trénerom mládežníckych celkov v príprave a zameraní tréningového cyklu.

Zoznam použitej literatúry

1. BEDŘICH, Ladislav. Fotbal - rituální hra moderní doby. Brno : Masarykova univerzita, 2006. 196 s. ISBN 80-210-3927-2.
2. BELEJ, Michal. Motorické učenie. [1. vyd.]. Bratislava: PVT Bratislava a.s., 1994, 117 s. ISBN 80-967031-7-x.
3. BENCE, Ladislav. Základy antropomooriky. Banská Bystrica: Partner Banská Bystrica, 2001. 94 s. ISBN 80 – 968589 - 9 – 8.

4. ČELIKOVSKÝ, Stanislav a kol. Antropomotorika pro studující tělesnou výchovu. 3. vyd. Praha: SPN, 1990, ISBN 80-04-23248-5
5. FAJFER, Zdeněk. Trenér fotbalu mládeže (6-15 let). 1. vyd. Praha: Olympia, 2005, 149 s. ISBN 80-7033-933-0.
6. FAJFER, Zdeněk. Koordinační (obratnostní) schopnosti v systému tréninku hráče fotbalu. Brno: ČFS, 1990.
7. FAJFER, Zdeněk. Trenér fotbalu mládeže (6-15 let). 1. vyd. Praha: Olympia, 2005, 149 s. ISBN 80-7033-933-0.
8. KOLLATH, Erich. Fotbal – technika a taktika hry. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006, 140 s. ISBN 80-247-1336-5
9. KVAČEK, Milouš. Jak trénovat nejmenší fotbalisty. 1. vyd. Praha, 2002. 40 s. ISBN 80-86015-81-5
10. LANČI, Jiří. Fotbal: pro trenéry III. třídy. [1. vyd.]. Praha: Olympia, 1987, 150 s.
11. MAGNUSEK, Jiří a Werner LIČKA. Profese: Fotbalista, Kniha první – Etapa základní přípravy. Ostrava: Montanex a.s., 2006, 133 s. ISBN 80-7225-213-5
12. MĚKOTA, Karel; BLAHUŠ, Petr. Motorické testy v tělesné výchově. 1. vyd. Praha : SPN, 1983. 336 s. ISBN 14-467-83.
13. NAVARA, Milan, Oldřich ONDŘEJ a Mario BUZEK. Kopaná: teorie a didaktika. Praha: SPN, 1986, 181 s.
14. ROGALSKI, Norbert a Ernst-Günther DEGEL. Trénink mladých fotbalistů. Praha: Olympia, 1980, 136 s.
15. ROVNÝ, Miroslav. Hry na volný čas. [1. vyd.]. Bratislava: Šport, 1980, 158 s.
16. SCHMIDT, Richard A. Motor learning and performance: from principles to practice. Champaign: Human Kinetics, 1991, 310 s. ISBN 0-87322-308-x.
17. VEČEŘA, Karel a Vojtěch NOVÁČEK. Sportovní hry III. Kopaná. Brno: Masarykova univerzita, 1995, 90 s. ISBN 80-210-1076-2

18. VILÍMOVÁ, V. Didaktika tělesné výchovy. Brno: Paido, 2002. 103 s. ISBN 8073150336
19. VOTÍK, Jaromír a Jiří ZALABÁK. Trenér fotbalu "C" licence. 2. upr. vyd. Praha: Olympia, 2003, 127 s. ISBN 8070337826.
20. VOTÍK, Jaromír. Trenér fotbalu "B" UEFA licence. Vyd. 2. Praha: Olympia, 2005, 261 s. ISBN 80-7033-921-7.